

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1925 február 7.

36. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-53. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciéro-palota)

A déli végeken

(x) A Balkánon ismét felröppent a háború vészmadara. A török nacionalizmus, amely mohó, mint a serdülő kamasz, hetyke, mint a néhai porosz császári patriotizmus, kiutasította a konstantinápolyi görög patriarchát, aki az ozmán birodalomban a görög kisebbség patronusa volt. A kiutasítás nagy megdöbbenést keltett a fiatal, a szociális gyermekbetegekből alig felépült görög köztársaságban, ahol a hazafiak meghuzták a vészharangot és kiadták a jelszót: fegyverbe. A látszatra egyszerű afférból órák alatt a leg súlyosabb válság alakult ki és az események hihetetlen gyorsasággal sodródtak a háború felé. De az utolsó pillanatban mégis megfordult a kocka a déli végeken: a nagyhatalmak közbeléptek és rendreintették az ellenfeleket éppen jókor, amikor már majdnem ölre mentek. A háború közvetlen veszélye már elmúlt, a két szembenálló országot azonban teljesen nem tudta leszerelni sem a Quai d'Orsay, sem a londoni City, a mely ugyan ellátta jótanáccsal Kemalékat, de nem sikerült rábirni őket, hogy a hágai döntőbíró elölts adjanak számot a patriarcha kiutasításáról. Törökország, amelyet régi, engesztelhetetlen bosszu vezet Görögországgal szemben, azt üzent a nagyhatalmaknak, hogy a békeszerződés adott neki jogot arra, hogy a főpapot áttoloncolja a határon, nem megy tehát se Hágába, se máshova és nem hajlandó átvetni magát semmiféle bíróság ítéletének. A görög köztársaság viszont elégtételt akar, minden áron, erkölcsi győzelmet nemcsak azért, mert ezzel belső ellenzékét: a monarchistákat akarja megnyugtatni, hanem mert valahogy reperálni szeretné azt a súlyos és felejthetetlen vereséget, amit két évvel ezelőtt szenvedett, mint győztes ország, a legyőzött Törökország forradalmi hadseregétől. De ebből a jámbor óhajból előreláthatólag nem lesz semmi: Törökország nem fog fejet hajtani, sem bocsánatot kérni. A görög köztársaságnak, a végén, akár akarja, akár nem, meg kell elégedni ötvenpercentes igazsággal, amelyet a hatalom, az ügyesség és a pillanatnyi érdek paten-tíroz igazságnak — Londonban, vagy a francia fővárosban. A háborút, amivel kölcsönösen fenyegetik egymást, most már nem veszi komolyan a tőzsde, amely pedig igazán tudja, mikor kell megijedni, vagy — felkesedni, jobban tudja, mint bármelyik ország külügyminisztere. Mert a tőzsde a világ szeizmográfja és a szeizmográf egyelőre nem jósló földrendezéseket a Balkánon. Hogy hol-

nap mi lesz — ki tudja? Okos, angol politikus mondta nemrégiben, hogy egy lukas rézgarast sem adna Európa békéjéért, amelyet erről az oldalról, a Balkánról fenyeget leginkább háború veszedelme. A pesszimizmus mindenestre közel jár az igazsághoz és a Balkán kétségtelenül a legveszélyesebb pontja a kontinensnek. Most kap erőre rajta az a polgári társadalom, amelynek fejlődési etapjai a háborúkon keresztül vezetnek, a nyugtalanságon, osztályok kicserélődésén, szociális viharokon és érzékeny nacionalizmuson fölnevelődő nemzeti államokig. Biztos: ha valahol, hát itt közelünkben, tör ki először a háború ördöge, hogy még egyszer fájdalmas példát adjon a békére és az életre, melyek mindenütt csúnyán beletörnek a tradíciókba és a szegénységbe. Három év alatt, amióta állítólag béke van a világban, már kétszer sötétedett el itt az ég és kétszer mosta piros vér a görög partokat, nem szólva az albán forradalmakról, amelyek átlag minden évben rémitik a

szomszéd országokat. És Törökország, amely lábhoz tett fegyverrel várja a pillanatot, amikor visszaadhat minden kölcsönt, megáláztatást, szégyent a görögöknek, a legbizonytalanabb erő a Balkán hátában, amely szövetségben a felfrissült vérről, a demokráciával és a nagyhirű vörös hadsereggel, ki tudja mikor támad és mikor cimboról össze a pokollal. A nagyhatalmaknak most kényelmetlen a háború: hát leültették. De lehet, hogy egyszer nem lesz semmi a mérlegen, se érdek, se bányakoncesszió, se pénz, amit féltetni kellene és akkor magára marad a bővérű Balkán, ellentétivel, haragjával és fegyvereivel. Elgondolni is ijesztő: mi jöhet, micsoda lakodalom kerekedhetik itt, ha egyszer a gátak szétszakadnak, ha tüzet fog egyszer a tető, ami alatt most meghuzódnak. A Balkánon könnyen elű a fegyver és a népek olyan gyorsan felejtik, hogy mit vesztettek pár esztendővel ezelőtt, mikor hat fronton hat millió emberélet maradt a halál vendége...

jóváhagyta az internálást. A főispán megállapítja, hogy a közirraggatási hatóságok a közrend megóvása érdekében az internálást is alkalmazhatják preventív eszközként.

Beogradi politikai körökben mely benyomást keltett a zagrebi törvényszéknek az a határozata, amely alkotmány- és törvényellenesnek mondja ki Macseknek és társainak a rendőrség által történt internálását és elrendeli az internáltaknak azonnali szabadlábra helyezését. Az ellenzék körében a bíróság határozatát a kormány újabb kudarcának tekintik; kormánykörökben a zagrebi határozat ezzel szemben nem keltett meglepetést, tekintettel arra, hogy a zagrebi bíróságok eddigi döntéseikkel beigazolták, hogy más szempontból tekintik a horvát köztársasági parasztpárt ügyeit, mint ahogyan azt a kormány kívánja.

Hír szerint a zagrebi rendőrség az ügyész felelősségének sorsától teszi függővé Macsekék internálásának megszüntetését. Más verzió szerint a választásokat követő napon, február 9-én helyezik Macsekéket szabadlábra.

Mit ígért a király Spahonak?

A választások eredményénél most már sokkal inkább foglalkoztatja a politikai köröket az a kérdés, hogy milyen lesz a politikai helyzet alakulása a választások után. Erre vonatkozólag igen sokféle kombinációt emlegetnek és ezek legtöbbje — mint már jelentettük — azzal számol, hogy a radikális-párt nem fog tovább is együttműködni a független demokrata frakcióval. Meglehetősen port vert fel egyes lapoknak az a legutóbbi híre, hogy Spaho a horvát parasztpárti internálást vezetői előtt tett kijelentése szerint legteljesebb helyen ígéretet kapott a blokk kormányalakítására. Maga Spaho a közleményeket a következő nyilatkozatában cáfolja meg:

— Ezt a hírt tendenciózusan terjesztik azok, akiknek nincs ügye, hogy öfelsége az udvari bálon szívélyes beszélgetést folytatott velem. A hír valótlanosságát legjobban bizonyítja az, hogy dr. Macsek és társait nem is látogattam meg a fogságban.

Ezzel szemben a Politika zagrebi tudósítója jelenti, hogy Spaho fizetését dr. Behmen közvetítette Macseknek és társainak és a beszélgetést a jelenlevő rendőrtisztviselő jegyzőkönyvbe is foglalta.

Az ügyről egyébként a belügyminisztérium hivatalos kommunikéje, amelyet a vasárnapi zagrebi incidensekkel kapcsolatban adott ki, a következőképpen emlékezik meg:

— A zagrebi sajnálatos incidens nem tette indokolttá azt, hogy Spaho a rendőrkasznájában, egy rendőrtisztviselő és mások jelenlétében, Macsekkel való találkozásakor a koronát is belevonja a választási agitációba. Kijelentése alkalmas volt az ellenzéki sajtónak olyan meg nem engedhető, alaptalan, koholt hírek közlésére, mintha a korona kifejezett ígéretet tett volna Spaho előtt, hogy február 9-ikén a kezükbe kerül a hatalom.

A kormány nem akadályozza meg a Radics-párti urnák felállítását

Bonyodalom Macsekék internálása körül

A politikai életben most már teljesen a választási hangulat dominál, más kérdések iránt az érdeklődés a minimálisra esökkent. Most már biztosra vesszük, hogy a Radics-párti urnákat éppúgy fel fogják állítani, mint a többi pártokét.

Kormánykörökben a hangulat optimista és arra számítanak, hogy ha az abszolút többséget a kormányblokk nem is éri el, annyi mandátumot mindenesetre fognak szerezni, hogy egyes kisebb csoportok — főleg a nemzetiségi pártok — támogatását meg tudják nyerni és ezzel a parlamenti többséget biztosítani fogják. Különösen nagy sikerre számítanak a radikálisok Szerbiában és Délszerbiában, ahol a demokrata mandátumok esőként várják. Ellenzéki körökben ezzel szemben meg vannak győződve arról, hogy az ellenzéki blokk többséget kap a választásokon.

A kormányhoz közelálló lapoknak azok a jelentései, amelyek szerint Horvátországban nagyszámú katonaság szállt ki a falvakban és hogy a választások napjára még nagyobb karhatalmi intézkedések készülnek, nagy nyugtalanságot keltenek. Davidovics Ljuba levelet intézett a királyhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a kormány a katonaságot ilyen célokra használja fel.

Makszimovics belügyminiszter Pasics miniszterelnöknél

Pasics miniszterelnök délelőtt hosszasan tanácskozott Makszimovics belügyminiszterrel és a novi-

szadi agitációs utjáról visszatért Lukinics Edo igazságügyminiszterrel. A megbeszéléseken, hír szerint, a zagrebi törvényszék határozatáról és a zagrebi rendőrségnek Macsekék ügyében tanúsított magatartásáról volt szó. Makszimovics belügyminiszter külön is meglátogatta Lukinics Edo igazságügyminisztert, akivel a Radics-párti vezérek internálása ügyében tanácskozott.

A minisztertanács este összeült, a tanácskozás anyagáról azonban semmi hír nem szivárgott ki.

A törvényszék megsemmisítette, a főispán jóváhagyta dr. Macsek és társai internálását

Zagrebból jelentik: A hétszemélyes tábla utasítása értelmében a zagrebi törvényszék újból foglalkozott a dr. Macsek és társai internálása ellen benyújtott felebbezéssel és úgy döntött, hogy az internáltakat azonnali szabadlábra kell helyezni. A határozat indoklásában a bíróság kimondja, hogy a rendőrhatalóság Macsek ügyében nem illetékes és az internálás alkotmányellenes. A bíróság kimondta azt is, hogy e határozata azonnali végrehajtandó. Az államügyész kijelentette, hogy felebbezni fog a bíróság döntése ellen. A rendőrigazgatósnak az a véleménye, hogy a határozat még nem jogerős és ezért február 9-ikéig semmiesetre sem bocsátja szabadon az internáltakat. A zagrebi kerületi főispán, bár az internáltak hozzá nem fordultak panasszal, szintén foglalkozott az ügyvel és végzést hozott, amelyben

Választási harc a szubotocai kerületben

Jelöltek, listák, szavazóhelyek — Vasárnap reggel hét órától este hat óráig tart a szavazás

A subotocai választókerületben kilenc párt vesz részt a választási küzdelemben és ennek megfelelően kilenc szavazóurnát állítanak fel a kerület minden választási helyén.

Az első urna a radikális és független demokrata-párt urnája. Jelöltek: Listavezető: Radonics Jovan dr. egyetemi tanár (radikális). Subotica város- és járás egyesített kerületének jelöltjei: Jurics Márkó földbirtokos, (radikális), helyettese Gálffy György gyógyszerész (radikális).

A bácsopolai járás és szentai járás egyesített kerületeinek jelöltjei: Sztrilics Béla, nyug. főszolgabíró (rad.), helyettese Markusev Milán kereskedő.

Senta város és Starakanizsa város egyesített kerületeinek jelöltjei: Milics Ivó dr. egyetemi tanár (független dem.), helyettese Jerkovič Bozsó dobrovoljac (független demokrata).

A második urna a Vaidasági Néppárt (Rajics Balázs) urnája. Jelöltek: Listavezető Rajics Balázs római katolikus plébános. Subotica I. és II. kerület: Przeslans Miskó földbirtokos; helyettese Csóvics Tomó földbirtokos. Senta I. (város) Govorkovič Stipán munkás Subotica, helyettese Kovács István földműves Subotica. Senta II. (járás) Vukov Grga földbirtokos Subotica; helyettese Milkovič Lóko iparos Subotica. Starakanizsa járás Govorkovič Stipán; helyettese Milkovič Lóko.

A harmadik urna a némeipárt urnája. Jelöltek: Listavezető: Jeisel Henrik Subotica I. kerületi (város) dr. liner Gyula, helyettes Ripp Ferenc; Subotica II. kerület (járás) dr. Bracser Victor, helyettese dr. Westerschán József.

Kanizsa város jelöltje Seemayer Ferenc, helyettese Wilhelm Jakob.

Senta város jelöltje Mayer Mihály, helyettese Reiter Péter; Senta járás jelöltjei ugyanezek.

Topolai jelölt Bolez József helyettese Süble Henrik.

A negyedik urna a Davidovics-párté. Jelöltek: Listavezető Grol Milán rendelkezési állományú miniszter.

Subotica I. és II. kerület jelöltje dr. Pleszkovič Lukács ügyvéd, helyettese Letics Grga kereskedő. Senta város és Topola járás jelöltje Kerepesi Vince szentai városi tanácsnok, helyettese Borosevič Vladimir földbirtokos. Senta járás és Kanizsa város jelöltje Popovič L. Milán, a Demokratija főszervezője, helyettese Fodor Pál közműves Horgos.

Az ötödik urna a szocialistapárté: Jelöltek: Listavezető: dr. Szekulics Milán ügyvéd Novisad.

A topolai járásban: Kecskeméti Sándor közműves Topola.

Subotica városban I. kerület: Csonka András munkás Subotica.

II. kerület: Takács János tisztviselő Subotica.

A sentai-kanizsai járásokban: Brkics Vojin a novisadi munkásbiztosító pénztár igazgatója.

Senta városban: Jurisics Antal munkásbiztosító hivatalnok Novisad.

A hatodik urna a magyar párté: Jelöltek: Listavezető: Várady Imre dr. ügyvéd (V.-Beckerek). Járási jelöltek: Kanizsa város: Csettle János dr. ügyvédjelölt (Senta), helyettese: Keczel-Mészáros Ferenc dr. ügyvéd (Senta); Senta-járási: Király Károly dr. ügyvéd (Ada), helyettese Strelizki Dénes dr. ügyvéd (Subotica). Senta város: Csettle János dr. ügyvédjelölt (Senta), helyettese Keczel-Mészáros Ferenc dr. ügyvéd (Senta).

Subotica I. (város): Nagy Ödön dr. ügyvéd, (Subotica), helyettes Sokk Lajos ékszerész (Subotica). Subotica II. kerület (járás): Konez András kisbirtokos (Subotica), helyettes Görög Lajos kisbirtokos (Subotica). Topola: Graber László dr. ügyvéd (Pancevo), helyettese Ober István asztalos (Topola).

A hetedik urna a Lovrekovič-párté. Jelöltek: A Lovrekovič-féle disszidens Radics-párt listavezetője Stankovič Vojislav bankigazgató (Subotica). Járási jelöltek: Kanizsa város és Senta város Tonkovič Frányó földműves

(Senta), helyettese Margetics Stipán földműves Subotica I. és II. kerület: Kovacevič Antun építési vállalkozó (Subotica), helyettese Ivics Lojzica földműves (Subotica). Topola és Senta járás: Bosnyák Jócó földműves, helyettese Kántor Simon

A nyolcadik urna a Bunyevá-sokác-párté: Jelöltek: listavezető Ivkovič-Ivándékič Iván mérnök (Subotica). Járási jelöltek: Subotica I. (város) és Kanizsa: Selesics Iván földműves (Subotica) helyettese Rudics Loka munkás. Subotica II. járás és Topola: Vukovič Jócó, helyettese Stipics Dáncsó. Senta város és járás: Vojnič-Tunics Stipán dr. ügyvéd, helyettese Csóvics Jásó földműves.

A kilencedik urna a földmunkásoké. Jelöltek: listavezető Jurisics E. Péter nyugalmazott őrnagy (Beograd). Járási jelöltek: Subotica I. és II. választói kerület Patinesanin Sztankó földműves, helyettese Mitin Aleksa földmunkás (Csurug). Topola és Senta város: Murič Zsárkó földmunkás, helyettese Ivkovič Cseda. Senta járás és Kanizsa: Indzics Radivoj, helyettese Salkovič Nikola.

A szubotocai választókerületben az 1925. évi hitelesített választói névjegyzékek szerint 57.022 szavazó van és pedig:

Subotica I. és II. választókerület 38 szavazókörrzel 24.156. (Az 1924. évre összeállított névjegyzékben 22.324 volt a szavazók száma.)

Bács-Topola 4 szavazókörrzel 3038 szavazóval bír. (Az 1924. évi névjegyzék szerint 2742 volt a szavazók száma.)

Rigytica 1 szavazókörrzel 769 szavazó. (Múlt évben 712.)

Szekics 2 szavazókörrzel 1355 szavazóval. (1383.)

Sztara-Kanizsa 4 szavazókörrzel 3350 szavazóval. (3770.)

Bajmok 4 szavazókörrzel 2801 szavazó. (2721.)

Breg 1 szavazókörrzel 761 szavazó. (757.)

Sztara-Moravica 3 szavazókörrzel 1966. (1909.)

Crno-Brdo 2 szavazókörrzel 1566 szavazó. (1597.)

Mali-Idjos 2 szavazókörrzel 1606 szavazó. (1590.)

Martonos 2 szavazókörrzel 1369. (1365.)

Horgos 3 szavazókörrzel 2205. (1365.)

Pacsir 2 szavazókörrzel 1118. (1037.)

Bajsa 3 szavazókörrzel 1413. (Múlt évben 1389.)

Csantavir 3 szavazókörrzel 2304 szavazó.

Ada 5 szavazókörrzel 2641 szavazó. (3077.)

Szentia város 2210 szavazóval bír.

Mol 4 szavazókörrzel 2394 szavazóval.

A szavazás vasárnap reggel 7 órakor veszi kezdetét és megszakítás nélkül tart este 6 óráig.

Szombaton délután 3 órakor a választási elnökök és a szavazatszedő küldöttség két tagja a városházán átveszik a választói névjegyzékeket, a jegyzőkönyveket és a szavazási lajstromokat. Ugyanakkor átadják az elnököknek és a szavazatszedő küldöttség megjelölt tagjainak a szavazó urnákat és a szavazási golyókat.

Mindezt a városházáról azonnal elszállítják a szavazó-helyiségekbe és ott a választói törvény rendelkezései szerint lepecsételik az urnákat, — amelyhez 3 kulcs van és pedig egy az elnöké, egy a helyettes elnöké és egy a bizalmi férfinál. Ezután lepecsételik a szavazóhelyiség ajtaját és őrt állítanak az ajtó elé.

Az ajtót vasárnap — a választás napján — reggel hét órakor nyitja ki az elnök, a szavazatszedő küldöttség tagjainak jelenlétében.

Este 6 órakor lezárják a szavazóhely ajtaját, kinyitják egyenként — az urnák felállításának sorrendjében, — az urnákat és azonnal megkezdik a golyók összeolvasását és a szavazatszedő küldöttség mindaddig együtt marad, amíg meg nem állapítják a választás eredményét, amiről jegyzőkönyvet vesznek fel.

A jegyzőkönyvet a választási főbizottsághoz terjesztik be, amely hétfőn ül össze a városháza kis tanácstermében. A főbizottság átvizsgálja a jegyzőkönyveket és megállapítja a választás eredményét.

A főbizottság állítja ki a mandátumokat és adja át azokat a megválasztott képviselőknek.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy az Everest ormán, melyet most tapodott először emberi láb, talán a világ megteremtése óta, kicsoda állatok élnek? A londoni királyi földrajzi társaságban Kingston őrnagy, ki résztvevett az expedícióban, mint természetudós, előadást tartott a nagy magasságok állatvilágáról.

Felfedezte, hogy állatok élnek itt, noha azt a tudomány annak előtte lehetetlennek tartotta. Tul a Himalája örök hóhatárán, tul 1333 méteren, a természetudós kis pókokat fedezett fel. Ezeknek, hogy megélhessenek, egymást kell feljárnok, minthogy ezen a földvön nem él más állat, nincs semmiféle növény.

5866 méter magasságban vad kosokra, vad hegyinyulakra bukkant. Az őrnagy fülemile-fészkeket is látott.

6000 méter magasságban, mely határa mindenféle növényzetnek, az expedíció szöcskéket vett észre és 6666 méter magasságban sasokat láttak elrepülni. 7000 méter magasságban méhecskéket, pillangókkal találkoztak és 9000 méter magasságban nemcsak pókokat fedeztek fel, hanem varjakat is.

— Érdekes volt megfigyelni — mondja az előadó — mikép élnek ezek az állatok ilyen környezetben, mikép védelmezte meg őket a természet a rettenetes hideg ellen. A szél az Everest oldalán oly hatalmasan fúj, hogy a gránit-sziklákat is elpusztítja. Amint megfigyeltem, a hegy emlődallatait nagyon hosszú szőrbunda takarja, a kecskéket vastag gyapjú fedi, hosszú szőr, mely lábukig lóg. 4000 méter magasságban vaddisznókat is lőttünk, melyeket vörnyezes szőr borított. E táj bivalvait gyapjú oltalmazza a rettenetes fagytól. Érdekes az is, hogy az Everest pillanatoknak a szárnya milyen erős, hogy el-

len tudjon állani a szélnek. Aztán ezek az állatok a közös szükség parancsára társulnak egymással. A legvadabb vidékeken a varjak a kosok hátán tanyáznak, minthogy a kosok gyapjú melengeti őket, viszont a varjak hálából pusztítják azokat a férgeket, melyek a kosok bundájában nyüzsögnek...
Micsoda ideális társadalom.

TUDJA-E, hogy a színészek milyen babonások? Nincs a föld kerekiségének olyan foglalkozása, mely annyira hűne a rontó szemverésben s ennek ellenében, a babonában. Ez pedig érthető is. A színész, ki napról-napra azt látja, hogy a siker, a taps, a közönség elragadtatása megmagyarázhatatlan, alig elemezhető összetevőkből rakódik össze. A láthatatlan erőben bíz.

Kronfeld doktor összegyűjtötte azokat a babonákat, melyek a bécsi színházi világban divatosak. Legfurcsább leltára ez a szeszélyeknek. Nemcsak a fekete tyúk meg a kéményseprő szerepel itt, hanem minden a világon. Vegyük sorra ezeket a babonákat, minthogy nem érdektelenek.

Van egy kis színésznő, ki tucattal gyűjt a fecskeszárnyakat, porcellánokat, bombákat, négyfelevű lőneréket. A Burg-színház művésznője. Valon hisz bennük. Az a csodálatos, hogy eddig még schasem volt sikere.

Giraldinak, a nemrég elhunyt nagy színésznek öltözötében sok patkót találtak.

Streitmann, a tenorista, főképp azokban a virágosokokban bizakodott, melyeket pupos virágáruslányok árulnak. Ezt mindenki tudja. Ezért a pupos virágáruslányok, ahányan csak voltak Bécsben, minden este sorfalat álltak a színházbejáró előtt. Egy este a tenorista megpillantott egy nagyon csinos pupos lányt, ki csodálatosan szép rózsákat kí-

nált. Másnap ismét ettől a pupos lánytól vett virágot. Harmadnap is. Végül csak főle vásárolt. Hónapok multak el, mikor Streitmann egy előkelő társaságban találkozott ezzel a lánnyal, ki vendégül volt odahíva, de akkor már nem volt pupos. A lány fülig pirult, bevallotta a csalafintaságát. A művész megbocsátott neki.

Vannak más, cifrább babonák is. Az Operaház egyik énekesnője, Clara Stöckl-Heinefetter azt hitte, hogy csak akkor lehet sikere, mikor estélyi ruhája alá nem vesz inget. Egy bécsi színigazgató felmond színészeinek, ha a kalappal fejükön, bottal kezükben lépnek színpadra. Az öltöző asztalára az okos színész sohase teszi a cipőjét, nemcsak azért, mert nem illik, hanem főképp azért, mert valami baít hoz rá. Ebből — régi színész-hiedelem szerint — nagy perpatvar származik, de a perpatvar, a «muri», a színházban nemcsak rosszat, hanem jót is jelent. E tekintetben tehát megoszlanak a vélemények.

Egvesek nagyon ragaszkodnak régi ruhájukhoz, nem tudnak tőlük megválni, akkor is ezt veszik magukra, mikor már elkoptak, az új ruháik alá. Színésznő főképp, ha énekesnő is, sohase díszítse magát pávatollal, mert a páva a paradicsomból való kiűzetése után elvesztette hangját, akár a kigyó s balióslatu állat. Pávát meg lehet ölni, de a színházi egozet soha. Az a színházban teljes sértetlenséget élvez.

Ferenéz József maga is érezte a színházi babona mindenható voltát, mikor schönbrunni kastélyában megnyitották az udvari színházat. Alig hogy kigyuladt a rivaldafény és föllebbent a függöny, a színpalak mögül kisurrant egy lókora egér és táncolni kezdett a színpadon. Senki se mert nevetni, senki se merte elkergetni, vagy agyonlútni az egérkét. A babona megverte őt. Csak

az udvarmester sápadt el egy kissé.

Tükröt sohase alkalmaznak a színpadon, még naturalista, realista-darabokban se, hol a berendezés pontrolpontra mimell a valóságot, lévén a tükrös ösdöktől fogva gonosz, kísérteties tárgy. Staniolpapírral pótolják vagy egy képpel.

Tilos a színpadon fütyni. (Ezt inkább a közönségnek engedjük át.) Köztől is veszedelmes beszélni. Ha a próbán a főszereplő a rendező asztalkájára teszi az ernyőt, az szerencsétlenséget hoz; a legjobb darabot is megbuktatja.

Sonnenenthal, a Burg-színház egyik legnagyobb művésze, sohase ment színre anélkül, hogy előbb meg ne csókolt volna legkedvesebb testvérének arcképet. Oscar Sachs szintén mindig egy arcképet csókol meg, bármilyent. Charlotte Wolter talizmánként őrzi édesanyja képét.

Ida Roland, a Burg-színház művésznője, nem hisz a talizmánokban, de mindig péntekre téteti a bemutatást, pénteken utazik el, pénteken igyekszik megérkezni.

Hansi Niese egy ischli utcaseprő seregéből kitépott néhány szalát, azt tartogatja magának, az óvja őt a megbukástól.

Selma Kura, a világhíres énekesnő, színházban menet mindig utcaseprővel akar találkozni.

Mikor egyszer hosszú betegségéből fölépülve remegve ment a színházba, a bejáró előtt, nagy öröme, megpillantott egy utcaseprőt, ki tavában söpörte a járdát. Az énekesnő szíve megdobbant a jó jelre, erszényéhez nyúlt, hogy megtulalmazza a szerencsehozó utcaseprőt.

— Köszönöm — szól az utcaseprő — már ki vagtok fizetve...

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Egy holland újságíró, aki most járja az utódállamokat, a pozsonyi »Reggel» tudósítója előtt nyilatkozott a kisebbségi kérdéstről. »A kisebbségi kérdés megoldása nélkül — mondotta — sohasem lesz világbéke. Ezt meg is irtam néhányszor, legutóbb a prágai Bohémiában. Ha az ember Oroszországban jár, a Kaukázusban, Romániában és Dél-Itáliában, akkor meg-muszáj állapítani, hogy nem békében élünk, csak fegyverszünetben. Nekünk semleges újságíróknak kötelességünk ráfogni, hogy ez az időszak minél hosszabb legyen, hogy a problémák közben megoldassanak. A monarchia helyén alakult államok legnagyobb hibája, hogy nemzeti államokként élnek, holott szorintem nemzetiségi államok. Egy állam felépítésében minden polgárának részt kell vennie, ez a demokrácia alapelve. Nagy baj, hogy az államalkotás pillanatában nem hallgatták meg az ország minden tagját. Ilyen, hogy a földreformnál nem csak szociális, de politikai szempontok is érvényesültek, de a legkisebb dolog az állampolgársági kérdés: semmiesetre sem diplomatikus dolog, ha olyan régi szlovénköltől polgártól, mint például Körmeny-Ekes Lajos, megvonják a polgárjogot és kiutasítással fenyegetik meg.»

*

Luratti Luigi volt olasz miniszterelnök, az olasz lapok szerint, egy könyvön dolgozik, amelyben a kisebbségi probléma rendkívül fontosságára mutat rá. A készülő munkáról — amely tavaszkor hagyja el a sajtót — Luratti így nyilatkozott egy érdeklődő olasz újságírónak: Jelenleg egy nagyszabású könyvön dolgozom, amely a nemzeti kisebbségek problémáját fogja megvilágítani. Természetesen könyvemben részletesen foglalkozom az európai zsidóság sorsával is, még pedig külön-külön veszem az egyes országokat. Jó olasznak tartom magamat és egész életemen át az olasz nemzeti eszme harcosa voltam, azonban hű maradtam vallásomhoz is, zsidóként születtem és jó zsidóként akarok meghalni. Ebben a vallásban benne van az is, hogy könyvemben nemcsak a nemzeti, de a felekezeti kisebbségek problémájával is foglalkozom. Az európai békét ugyanis csak úgy lehet stabilizálni, úgy lehet az újabb konfliktásokat elkerülni, ha megszüntetünk minden elnyomást. Ha nem lesznek elnyomó és elnyomott nemzetek és felekezetek, úgy egy csapásra megszűnik minden elégedetlenség és forrongás és a társadalom minden erejét a szociális bajok orvoslására fordíthatja. Ez az én meggyőződésem és könyvem, amely talán életem utolsó munkája lesz, ezt a meggyőződést fogja terjeszteni.»

*

Az elmúlt év nyarán, mint az erdélyi magyar lapok írják, a lugosi törvényszék magyar bírái tömegesen helyezték rendelkezési állományba. A régi magyar bírói gárdából csupán egy bíró maradt eddig a helyén: a nagy népszerűségnek és közbizottságnak örvendő dr. Makkay Gusztáv, a büntetőtanács elnöke. A kiváló jogász az állam nyelvét is tökéletesen bírja és ideális mintája a bírói tárgyilagosságnak. Nem forgott hát fenn semmi olyan körülmény, amit eltávolítására ürügyül lehetett volna felhasználni. És most mégis megtörtént, hogy az igazságügyminiszter őt is nyugdíjazta. Ezzel be is fejeződött a liberális nagytakarítás a lugosi törvényszéken, amelynek a régi gárdából ez idő szerint már nincs egyetlen magyar nemzetiségű bírása sem.

*

A kalotaszegi magyarok nagygyűléséről a kolozsvári Keleti Újság vezércikkben emlékezik meg, amelyben többek közt a következőket írja: »Akik attól félnek (vagy talán remélték), hogy

Koós Károly s az ő nemes alakja köré csoportosuló földművesek és intellektuálisok, taglóval fognak rontani a magyar egységnek, azok nagyon csalódtak. Kalotaszeg nem bontott-ártott, ellenben megmutatta azoknak, akiknek laphasábjain csak szájköjésző a magyarság egységének ügye, hogy a valóban de-

demokratikus érzésű magyar tömegek száma mennyivel magasabb, mennyivel teljesebb értelme van az erdélyi magyar közlélek integritásának. A formai egység lehet jó taktika, lehet büles korlátja a karánnak, mely mögé összebúvik veszélyeztetett nyájuk, de mégis csak taktikai megfontolások eredménye.

Törökország nem hátrál meg

A török kormány békét akar, de a háborútól sem riad vissza

Konstantinápolyból jelentik: A török külügyminisztérium egy magasállású főosztályos a török-görög konfliktusról a következőket mondotta:

— A török kormány minden körülmények között tiszteletben akarja tartani a görög ortodox egyház intézményeit és ebben a görög részről tapasztalható provokáció sem ingathat meg, de arra is el van tökéltve, hogy betű szerint fogja végrehajtani a békeszerződés rendelkezéseit. Konstantin patriarcha kicserélése éppenolyan jogi formák között történt, mint a kalita kiutasítása. Meghátalásról szó sem lehet, a török kormány álláspontja megmásíthatatlan. Könnyű volna a civódást elsimítani, ha Konstantin patriarcha lemondana egyházi méltóságáról és azután új patriarchaválasztás következne, különösen ha olyan egyházfőfőt emelnének a patriarchai szé-

be, aki nem esik a kicserélés alá. Az angorai kormány várja is ezt a választást. **Törökország békét kíván, de a háborútól sem riad vissza.**

Athénből jelentik: Gavrilo vic Pante, az SHS. királyság új athéni követe a görög sajtóban nyilatkozott a török-görög konfliktusról. Nyilatkozatában Gavrilo vic követ tolmácsolja a szerb-horvát-szlovén nép felháborodását a konstantinápolyi patriarcha kiutasítása felett.

A »Daily Express« athéni tudósítója előtt tett nyilatkozatában Gavrilo vic kijelentette, hogy a török kormány elárása sérti a keresztény egyházak tekintélyét. Az S. H. S. királyság és Törökország még mindig háborús viszonyban vannak egymással — mondotta a követ — mert a két állam békeszerződését még nem irták alá. Kijelentette, hogy az SHS. királyság kész a Görögországgal való szövetségét felújítani.

Obstrukcióra készülnek az osztrák szocialisták

Megakad az osztrák törvényhozás munkája

Bécsből jelentik: Az igazságügyi bizottság csütörtöki ülésének napirendjén a kiegyezési és esődeljárás reformja szerepelt. Mind a kettő kormányjavaslat. A bizottság szociáldemokrata tagjai azonban kijelentették, hogy ennek a két indítványnak elintézése után ragaszkodnak ahhoz, hogy a szociáldemokrata indítványok: nevezetesen a házasságreformról és a büntetőtörvénykönyv 144-ik, illetőleg 148-ik, a magzatelhajtásra vonatkozó szakaszának megváltoztatásáról szóló indítványok kerüljenek tárgyalásra. Ellenkező esetben az ellenzék kénytelen lenne teljesen megbénítani a bizottság tevékenységét és még a kormányjavaslatokat is megobstru-

álni. Akkor azután egyáltalában nincs napirend.

A bizottság elnöke kijelentette, hogy a szociáldemokratáknak ezt az állásfoglalását a keresztényszocialista-párt vezetőségének be fogja jelenteni. Jelenleg tehát az a helyzet, hogy eltekintve a két indítványtól, mindössze a pénzügyi és költségvetési bizottság munkakezdekése, úgy, hogy tehát a plénumnak semminemű anyag nem jut tárgyalásra. A közoktatásügyi bizottságban ugyanis a szociáldemokraták szintén megobstruálják a tiroli továbbképző iskoláról szóló törvényt, amely a vallásoktatást akarja elrendelni. A kormány helyzete válságosra fordult.

Ellenzéki urnák bizalmiférfaik nélkül

Sorra lemondadják az urnaőröket

Most néhány órával a választás előtt minden érdeklődést lefoglal az a probléma, hogy miként vezeték a választásokat s mi lesz az eredmény. Érthető, hogy az izgalmaknak ebben az órájában alárendelt jelentőségű intézkedéseknek is tulajdonított fontosságot tulajdonítanak. Ha idegen fiatalembernek jelennek meg az uccán, a fantázia ehhez azt a következtetést fűzi, hogy a választások rendjét és nyugalomát verekedők akarják és fogják megzavarni. Pedig a választások rendjét, nyugalomát, a szavazók testi épségét törvény biztosítja, s ha a vármegyei alispáni hivatal és a voivodina városok rendőrkapitányai nem is adtak volna ki rendelkezést arról, hogy a választási törvénynek a választások szabadságára vonatkozó intézkedéseit megtartják s minden rendzavarást megtorolják — akkor sem lehetne feltételezni, hogy törvénysértéseket és atrocitásokat követhet el valaki. A kormányon lévő nacionalista blokk a törvények uralma, a rend és a polgárok békéje érdekében kéri a választók szavazatait. Már csak választási taktikából sem teremthet tehát torradalmi állapotokat.

Senkinek sem lehet célja az sem, hogy a választások után is megmaradjon a mai felfordult izgalmas és nyugtalanító helyzet. Már pedig a választások csak akkor hozhatnak megnyugvást, csak akkor varr kilátás arra, hogy a mai állapotot nem követi izgalmas, az ország érdekét és tekintélyét veszélyeztető parlamenti harc, ha a választások eredményéből győztes és legyőzött is levonja azt a következtetést, hogy az ország népe nyilatkozott s aki nem veszi ezt figyelembe, a népakarat ellen csinál politikát. Befolyásolt, megzavart választás, terrorhatása alatt létrejött eredmény nem hozhat megnyugvást, holott a kormánynak, főleg az országnak érdeke, hogy megnyugvás jöjjön létre.

Ilyen szempontból nem tulságosan nagyjelentőségű az, hogy sok szavazó helyen az ellenzéki urnák mellett nem lesznek urnaőrök. Igen sok faluban behívták a bizalmiférfaik bejelentett választókat s hol szép szóval, hol drasztikus eszközökkel rábírták őket, hogy ne vállalják a bizalmiférfa tisztét. A választás eredményére azonban nincs befolyása, hogy van-e urnaőr, vagy sem. A szavazás titkosságát törvény biz-

tosítja s ha a bizalmiférfa nélkül működő választási elnök ezt megszegné, olyan súlyos büntető következményeket venne magára, ami nem áll arányban azzal, hogy egy-két szavazóról megtudja, hogy hova szavaz. Azt sem lehet feltételezni, hogy a választási elnökök, akik joges törvénytudó tisztas polgárok, szavazatok elszikasztásával, vagy eltüntetésével akarnak meghamisítani a választás eredményét. Senki se teszi ki önmagát a börtönné, a büntetés veszedelmének ilvesmiért.

Az, hogy egyesek ionak látták az ellenzéki bizalmiférfaikat lemondani, merőben felesleges erőlködés volt. Emiatt az ellenzék panaszkozhat, de ez semmi kihatással nincs a választások eredményére.

A magyar ellenzéki blokk

kizárta Dénes István képviselőt

A blokk kitart a passzivitás mellett

Budapestről jelentik: Az ellenzéki blokk bomlásáról elterjedt hírek valótlanoknak bizonyultak. Az a három ellenzéki párt, amely a blokk gerincét alkotja, a demokrata-, a szociáldemokrata- és a Rupert-fele Kossuth-párt egységesen kitart a passzivitás mellett. Az Esti Kurir-nak az a híradása, hogy a szociáldemokrata Hebelt Ede és a Rupert-párti Horváth Zoltán résztvettek a parlament csütörtöki ülésén, nem felel meg a valóságnak.

A blokk intéző-bizottságának ülésén foglalkoztak Dénes István képviselőnek, a blokk tagjának azzal a bejelentésével, hogy ő saját személyére nézve feladja a passzivitást. Az intéző-bizottság Dénest emiatt kizárta tagjai sorából. Elhatározták azonkívül, hogy Rákóczi Ferenc képviselőt, aki hír szerint résztvett a parlament csütörtöki ülésén, igazolásra szólítják fel.

A földbirtokmentő hadtest

Alhir a jugoszláv kormány beavatkozásáról egy tolnamegyei birtok megváltásával kapcsolatban

Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor fajvédő képviselő nemzetgyűlési felszólalása kapcsán a sajtó többiben foglalkozott a tolnamegyei földbirtok kiszajátítása körül támadt állítólagos jugoszláv-magyar diplomáciai afférrel. A magyarországi földbirtokrendező tanács ugyanis — mint a Bácsmegeyi Napló megírta — négyszáz hold földet igénybe akart venni egy jugoszláv állampolgár magyarországi birtokából. Az SHS. királyság külügyi képviselete ennek megakadályozására a budapesti sajtó szerint lépéseket tett a magyar külügyminisztériumban, sőt — mint egyik lap írta — a jugoszláv kormány azzal fenyegetőzött, hogy egy hadtesttel megszállja a szóbanforgó tolnamegyei birtokot és így akadályozza meg annak kiszajátítását. Ezt a hírt a külügyminisztériumban nyomban megcáfolták és illetékes helyen a következő felvilágosítást adták ezzel kapcsolatban az ügyről:

— A jugoszláv kormány egy magyarországi földbirtok megváltásának ügyébe nem avatkozhat be és ilyesmi távol is állott tőle. A trianoni békeszerződés jogot ad a magyar kormánynak arra, hogy a birtokmegváltási eljárást idegen állampolgár birtokán is lefolytathassa. Más kérdés, hogy valamely esetben élni kíván-e a magyar kormány ezzel a joggal. Az, hogy jelen esetben a kormány elfüggesztette a már megindított megváltási eljárást, azt jelenti, hogy a kormány ezáltal nem akart élni a számára biztosított joggal.

CIRKUSZ

Utítársak

(A gyorsvonal paklikocsijában két nagy bőrönd van egymás mellett. Egy tértükflier és egy hatalmas nő, amerikai utiszekrény.)

A kuffer (ismerkedni akar, de nem tudja, hogy hol kezdje, végül is sablonos bókkal indítja meg a társalgást): Nagysádnak ugyancsak sok cédula van a képére ragasztva.

Az amerikai (lőlényesen): Na, megfordultam már pár helyen.

A kuffer: Azt is hiszem, hogy nagysádot ismerem valahonnan.

Az amerikai: Nem emlékszem.

A kuffer: Akkor, ha megengedi bemutatkozom...

Az amerikai: Kérem, nem szoktam utközben ismerkedni...

A kuffer: Bocsanat...

Az amerikai: Nálam ez elv s miután az elveimtől nem szoktam eltérni, kérem, hogy folytassa tovább a diskurzust — bemutatkozás nélkül...

A kuffer: Remek elv!

Az amerikai: A gazdámól tanultam. Neki már ilyen elvei vannak. A foglalkozásával jár. Tancosnó.

A kuffer: Ah, tancosnó. Ez nagyszerű! Mi a gazdammal együtt mélységesen tiszteljük a művészetet. Hol táncol a művésznő?

Az amerikai: Rendesen az előkelő éttermek öt-órai teáin. És a maga gazdája?

A kuffer (büszkén): Festő!

Az amerikai: Jól tud festeni?

A kuffer: Frakkban kitűnően fest; ebből élünk. (Kis szünet.) Nagysád honnan jön?

Az amerikai: Montecarlóból. (Megvetően.) Rettenetes rossz szezon van. Csupa utazókosár között üdültem két héttig. Jó társaság!

A kuffer: Az semmi! Én hat hónapja rostokolok Montecarlóban.

Az amerikai: Olyan jól megy maguknak?

A kuffer: Sőt. Olyan rosszul megy.

Az amerikai: Nem értem.

A kuffer: Pedig egyszerű a dolog. Csak én voltam Montecarlóban. (Lesiti a szemét.) Zálogban.

Az amerikai: Grand Hotel?

A kuffer: Nem. Palace.

Az amerikai: No akkor örüljön neki. Én egyszer otthagadtam három hónapig.

A kuffer: A Palace-ban se volt aranyéletünk. Az igazgató mindennap belém rugott: »A fene egye a gazdádát, nem nagyon siet azzal a kétezer frankkal.«

Az amerikai: Kétezer frankkal tartoztak? Hogy-hogy kiváltotta magát a gazdája?

A kuffer (sértődötten): Bocsanatot kérek, én magam megérek annyit...

Az amerikai (nevet).

A kuffer: ... annyit... mint új kóromban...

Az amerikai: És mit hordoz magában?

A kuffer: Fehérneműt, könyveket.

Az amerikai: Én mondom önnek, hogy a szállodás nem lett volna elragadtatva, ha mindez a sok érték nála marad 2000 frank erejéig. Nagy paliság volt! Nekem vannak kollégáim viaszkosvászonból direkt arra a célra szerződteve, hogy zálogban hagyjuk őket. Tanulhat a gazdája tőlünk! Pedig mi csak gyenge nők vagyunk.

A kuffer: A nők mindig leleményesebbek az ilyen dolgokban, mint a férfiak. De azért az én gazdám se elveszett ember! Ha ő engem kiváltott 2000 frankért, akkor biztosan megérem neki ezt a pénzt.

Az amerikai (trónikusan): Nem tudnám mivel!

A kuffer: A presztizsemmel. Engem legközelebb már nyugodtan ott felejtethet a Palace Hotelben ötézer frank adósság ellenében is...

Stella

Megkezdődött a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség amszterdami konferenciája

Éles vitát várnak az orosz egyezmény és az egységfront tárgyalásánál

Amszterdamból jelentik: Csütörtökön kezdődött meg a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség vezetőségének konferenciája, amely előreláthatólag több napot vesz igénybe és nagy vitát fog provokálni, mert a napirenden olyan tárgyak szerepelnek, amelyek körül igen nagy az eltérés az egyes országok szakszervezeti vezetői között.

A vezetőség a következő három pontot vitatja meg: 1. a nyolcórás munkaidő kérdése, 2. a sütőipari éjjeli munka megszüntetése és 3. az orosz egyezmény.

Előreláthatólag ebben az utóbbi kérdésben éles vita fog kifejlődni, mert, mint hírlik, a különböző országok mozgalmának vezetői egymástól sokban eltérő álláspontot képviselnek az orosz egyezmény kérdésében.

A vezetőségben a következő országok vannak képviselve: Anglia, Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Hollandia, Magyarország, Németország, Olaszország, Spanyolország és Svájc. Magyarországot a tanácskozáso-

kon Jászai Samu, a szakszervezeti tanács titkára képviseli.

Hir szerint a tárgyalási idő legnagyobb részét a harmadik programpontra, az orosz kérdés, illetőleg az orosz egyezmény kérdése veszi majd igénybe, mert ez összefüggésben van a nemzetközi szakszervezeti mozgalom sokat emlegetett egységes frontjának kérdésével, amelyet éppen a legutóbbi időben angol részről több ízben hangsúlyoztak.

Abban az időben, mint az nemrégiben nyilvánosságra került, az amszterdami szakszervezeti szövetség és a moszkvai szakszervezetek központi bizottsága között hosszabb levélváltás indult meg, amely azonban egy lépéssel sem hozta egymáshoz közelebb az orosz és a többi európai szervezeteket, sőt még jobban hangsúlyozta a köztük lévő ellentétet. Eppen ezért a moszani ülés napirendjén, mint az előrelátható, az amszterdami szövetség végleg le fog számolni az egységfront ügyével és a Szovjet-Oroszországhoz való közeledéssel.

Az amerikai kontremin leszorítja a gabonaárakat

A vajdaságban előkerültek a kétéves buzakészletek Az exportörök a belföldön realizálják vételeiket

Az amerikai gabonapiacokról naponta újabb és újabb riasztó hírek érkeznek. Az amerikai spekuláció nemcsak Amerikában, hanem egész Európában is felveri a gabonaárakat, amelyek már aranyértékben is olyan magas nivót értek el, amilyenre már évtizedek óta nem volt példa. A rossz termésjelölések ellenére se lett volna ilyen nagy a gabona-hausse, ha az amerikai gabona-spekuláció nem terjeszkedik ki Közép-európára is.

Az amerikai tröszt-vezérek eddig csak Hamburgban és Trieszben dolgoztak csekélyebb mértékben. Mielőtt azonban értesültek arról, hogy Magyarországon, Jugoszláviában és Romániában jó termés nem várható, kiterjesztették működésüket egész Közép-európára. A spekuláció élén a newyorki *Barnes-csoport* áll, amelynek Londonon keresztül sikerült megállapodást létesíteni Szovjetországgal is. Barnes-sék kötötték le az idei orosz termést.

A csikágói kontremin a hausse-spekuláció ellen készleteinek nagy részét piacra vetette és ennek eredményeképpen, mint ismeretes, — nemcsak Amerikában, hanem az európai tőzsdéken is lényeges áresések következtek be. Az amerikai tőzsdéken a baisse sokhelyütt pánikot idézett elő, mert a tröszt-vezérek dollárokból milliós veszteségeket szenvedtek. A winniepei gabonatorzsdén a nagy izgalomban egymásnak estek és a tőzsde véres verekedések színhelye lett.

Az Unió kormánya a közvélemény hatása alatt érelyes rendszabályokra készült az árérágító trösztökkel szemben. Cameron szenátor javaslatot terjesztett a szenátus elé, amelyben a szövetségi kereskedelmi bizottság részéről vizsgálatot kíván annak megállapítására, vajjon a búzával, liszttel és kenyérral előfordult üzérkedésekkel kapcsolatban az egyes testületek sérelmet követtek-e el a trösztellenes törvényei szemben.

A newyorki és csikágói tőzsdén csütörtökön a buza és rozs ára ismét esett. Az árak esikkenése nem volt olyan jelentékeny, mint január 3-án, azonban még így is 3-5 százalékgig terjednek. Az áresést a tulságba hajtott spekulációval, valamint azzal a körülménnyel

magyarázzák, hogy Németország és Oroszország terményszükségletük nagyobb részét már fedezték.

A Vajdaságban is esett a gabona ára

Mint hogy az amerikai gabonatorzsdék Európára is kiterjesztették működésüket, az ottani tőzsdék árhullámzásai sokkal jobban éreztetik hatásukat az európai piacokon, mint azelőtt bármikor. A csikágói tőzsde-baisse eredményeképpen Bécsben, Prágában és Budapesten is lényeges áresikkenések álltak be és ennek hatása alatt a Vajdaságban is lement a gabona ára.

A buza a múlt hét végén érte el mindenütt legmagasabb árát és nálunk is 500 dinárt adtak érte. Ennek volt az eredménye, hogy a Vajdaságban egyszerűen nagy buzakinálat következett be. A termelők tekintélyes mennyiségeket hoztak piacra, nemcsak idei búzában, hanem előkerültek a tavalyi és két év előtti készletek is. Az ötszáz dináros buzaár előcsalta a gazdák raktáraiból az 1922. évi termésből felhalmozott kvantumokat is. A termelőknek azonban a kínálatban erős vetélytársai lettek maguk a kereskedők, akik szintén alkalmasnak látták az időpontot a haszon realizálására és régebbi vételeiket a gazdák kínálatánál olcsóbban adták el. A magas árak miatt a vételkedv tartózkodó volt és így megkezdődött a buza árának lemorzsolódása. Az elmúlt napokban a buza ára 480 dinárra esett, de vannak már ajánlatok 470 dináros áron is, anélkül, hogy vevő akadna.

Nem exportálják a tengerit

A buza olcsóbbodása magával rántotta a tengerit is és a kukoricában szintén baisse következett be. A promptárut az eddigi 220 dinár helyett 205-210 dinárré kinálják. Az eladók elsősorban a külföldi, főleg csehszlovákiai kereskedők, akik spekulációs nyereségük biztosítása végett a régebben exportra vásárolt tengerit nem szállíthatják el, hanem a belföldön kínálják eladásra, olcsóbb áron, mint amennyiért a termelők adják. Emiatt teljesen megszűnt a tengeri-export, annál is inkább, mert a külföldi vásárlók attól tartanak, hogy később mégis beáll a Duna fagyása, és hosszabb ideig nem tudják árujukat el-

hajózni, közben pedig további áresések következnek be.

Mivel ugy búzában, mint tengeriben nálunk meglehetősen nagy készletek vannak és utabban az amerikai kontremin is egyre nagyobb mennyiségeket dob piacra, gazdasági körökben bizonyosra veszik, hogy a mai irredlís magas árakban további nagymértékű esés fog következni.

Francia kormányintézkedés a gabonaárak leszorítására

Párisból jelentik: A minisztertanácsot csütörtökön este a gabonaellátás és a kenyérár kérdése foglalkoztatta. A földművelésügyi minisztériumban tegnap és ma szorgalmasan dolgoztak az erre vonatkozó törvényjavaslaton. A lapok szerint az új törvény előírja a gabonakészletek bejelentésének kötelezettségét. Azokkal szemben, akik a készleteket hamisan jelentik be, a rekvirálás jogát alkalmazzák. Néhány ellenzéki párt azt ajánlotta, hogy a külföldi gabona behozatalt állapni monopoliaként kezeljék. Az importörökkel való megegyezés után, akik megígérték támogatásukat a kormánynak, a minisztertanács elhatározta, hogy a külföldi gabona vásárlására rendelkezési alapul egyelőre 100 millió frankot állít be a külföldi spekuláció leküzdése végett.

A kormánytervezet azt javasolja, hogy a péküzemek egy napon át maradjanak zárva. Cukrárszárak készítésére a buza liszt használatát betiltják.

Az érelyes rendszabályok elkészítésének hatása alatt pénteken a párisi gabonatorzsdén a feszültség némileg enyhült. A jegyzések 2 frankkal estek.

Elkobozott ujság

A suboticei polgármester megvonta egyik napilaptól a kolportázs jogot

Pénteken délelőtt a suboticei rendőrség a főkapitány intézkedésére a suboticei utcai árusoktól elkobozta a *Hírlap* című napilap példányait. A főkapitány a *Hírlap* elkobzását azon a címen rendelte el, hogy a *Hírlap* pénteken megjelent száma az állam ellen izgatott vallási és faji ellentéteket szított.

A rendőrség végzése az alkotmány rendelkezésének megfelelően intézkedik arról, hogy az intézkedésről a bíróságnak jelentés tétessék. A bíróság a törvény szerint, — a legközelebbi 24 órán belül határoz az iránt, hogy a lap terjesztésének tilalmát jóváhagyja-e vagy megsemmisíti.

Az intézkedésnek ez a része az alkotmány formai intézkedéseinek megfelelő.

Pénteken azonban Subotica város polgármestere is hozott egy határozatot, amellyel a *Hírlap* uccai árusításának jogát, a kolportázs jogot, megvonta. A polgármesteri rendelet a kolportázs jog megvonását a magyar sajtótörvényre, az 1914. évi XIV. t.-re alapítja. Ez a törvény, amelynek majdnem minden rendelkezése reakciós, tényleg megadja a közigazgatás első tisztviselőjének a jogot, hogy a lapok utcai árusítását betiltathatják. Ezt a reakciós intézkedést azonban az SHS királyság alkotmánya hatályon kívül helyezte. Az alkotmány 13-ik §-a a következőket mondja:

„Nem lehet semmi olyan preventív rendszabályt megállapítani, amely írásművek és újságok megjelenését, terjesztését és árusítását akadályozza.

Igaz, hogy a Davidovics kormány példával szolgált arra, hogy ezt a fontos szabadságjogot biztosító törvényszakaszt semkell betartani s betiltotta az egyik akkori ellenzéki lap uccai árusítását. Ezt a rossz példát követte a jelenlegi kormány is, amikor egyes lapoktól megvonta az uccai árusítás jogát. Ezt az intézkedést, amely kifejezetten ellentétben áll az alkotmánnyal, minden esetben a belügyminisztérium adta ki politikai és jogi felelősségének tudatában. *Helyi hatóság még egyetlen esetben sem fosztott meg lapot a terjesztési jogától.*

(A martonosi jegyző, aki első lett volna ezen a téren, megmagyarázta, hogy az ő intézkedését félreértették, ő nem rendelt el elkobzást.) Nagyon sajnálatosnak tartjuk, hogy éppen Subotica város jogtisztelő polgármestere nyitja meg a sort.

Beogradból jelentik: A Jugoszláv Ujságírók Egyesületének beogradi vezetősége pénteken délután értesült a Hírlap ellen foganatosított intézkedésekről és azonnal interveniált emiatt *Makszimovics* Bózsó belügyminiszternél. Az ujságíró-egyesület kiküldöttjei tiltakoztak a miniszter előtt a sajtószabadság megsértése ellen, mire a miniszter kijelentette, hogy az ügyről még nem kapott jelentést és megkérte a küldöttséget, hogy vasárnap délelőtt újból keressék fel, amikor érdemleges választ fog nekik adni.

A szrnaósok meghiusították

Dobanovacski bacskogradistyei választógyűlését

Noviszádról jelentik: A Pribisevics-párt csütörtök délután választógyűlést akart tartani Bacskogradistyén. A gyűlésen *Dobanovacski Pál* nyugalmazott szubotici főispánnak kellett volna, mint a staribecsei járás jelöltjének programbeszédet mondania.

Dobanovacski kocsin érkezett több híve kíséretében a községbe. Amikor a volt szubotici főispán a gyűlés színhelyre vonultak és zajosan követelték az ott megjelent tömegtől, hogy oszoljon szét. A gyűlést ennek következtében nem tartották meg.

Hullarabló csendőr

Letartóztatták a borsodi kriptafosztogatókat

Miskolcra jelentik: Alsószolca község temetőjében ismeretlen tettesek feltörték a Vattay-család kriptáját és néhány koporsóból többmillió koronáértő ékszereket, gyűrűket, fülbevalókat és más értéktárgyakat magukkal vettek. A miskolci rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, annál is inkább, mert Borsodmegyében az utolsó évek során ugyancsak napirenden voltak a hullafosztogatók, kriptafeltörések. A miskolci rendőrség az ország összes államrendőrségeit megkereste a tettesek kézrekerítése céljából. A gyanúsítottakról megfelelő személyleírást adott. A megkeresésnek meg is lett az eredménye, amennyiben csütörtökön délelőtt Sátorajauhelyen elfogták az egyik tettest.

A hullarabló az egyik sátorajauhelyi ékszerüzletben gyűrűket és más ékszereket kínált megvételre. Az ékszerésznek gyanuja támadt, ezért azzal az ürüggyel, hogy behívja szakértő fiát, kiment az uccára, behívta a rendőrszemet, aki a gyanus ékszereladót letartóztatta. A rendőrségen ezután bevallotta hogy *Seemann* Andrásnak hívják. A sátorajauhelyi rendőrség nyomban Miskolcra szállította a gyanus embert, ahol kihallgatták. Eleinte tagadott, később azonban beismerte, hogy ő volt a kripták tolvaja. Beismerte azt is, hogy ezen kívül még több hullarablást és kriptafeltörést követett el. A rendőrség megállapította, hogy *Seemann* András még legutóbb is a mádi csendőrön teljesített szolgálatot, azonban különböző szabálytalanságok miatt fegyelmit indítottak ellene.

A rendőrség őrizetbe vette *Seemann* Andrásnak Miskolcon lakó öccsét is, akít a hullarablásban való részességgel gyanúsítanak.

A kormány Pellegrinetti nuncius távozását követeli

A pápa az egyház politizálása ellen

Beogradból jelentik: A kormányhoz közelálló sajtó a legutóbbi napokban kampányt indított a beogradi pápai nuncius, *monsignore Pellegrinetti* ellen. A nuncius elleni kifogásoknak az a lényege, hogy Pellegrinetti az egyház politizálása kérdésében egyik jugoszláviai ellenzéki párt álláspontját tette magáévá és a kormány intencióival ellentétben referált a Szentszéknek a katolikus papság politikai szerepéről.

A kormány vatikáni követe utján jelentést tett a Szentszéknek arról, hogy bizonyos körök a katolikus egyház intézményeit pártcélok szolgálatába állítják. *Pellegrinetti* nuncius ezzel szemben úgy referált, hogy általában nem lehet beszélni a jugoszláviai katolikus egyház politizálásáról és csupán jelentéktelen, elszigetelt esetek fordultak elő. A Vatikán a jelentések alapján közölte a kormánnyal, hogy elvben elítéli az

egyháznak a pártpolitikai harcokban való részvételét.

A tilalom közlésével kapcsolatban a kormányhoz közelálló lapok megállapítják, hogy a papok agitációját, különösen Szlovéniában, a püspökök szisztematikusan szervezik. Ezért úgy vélik, hogy *Pellegrinetti nuncius* kénytelen lesz levonni állásfoglalása következtülését és rövidesen távozik helyéről.

A „Vreme” cikke, amely a kérdéssel foglalkozva, a hivatalos álláspont tolmácsolásának látszatát kelti, azt írja, hogy Pellegrinetti az ellenzékkel való kapcsolatai miatt alkalmatlanná vált arra, hogy az SHS. kormány és a Szentszék közötti kapcsolatokat fentartsa. Távozása — írja tovább a lap — annál inkább kívánatos, mert legközelebb meg kell kezdődni a konkordátum megkötésére irányuló tárgyalásoknak, a melyeknél Pellegrinetti személye csak akadály lenne.

A magyar kisebbségi kérdés az Interparlamentáris Unióban

Az Unió bekérte a kisebbségi magyar képviselők névsorát

Budapestről jelentik: Az Interparlamentáris Unió magyar csoportja csütörtökön este *Berzeviczy* Albert elnöklésével ülést tartott. *Karaliúh* Jenő bizalmatlansági indítványt nyújtott be *Póka-Pivny* Béla, a magyar csoport főtitkára ellen, aki tudvalevőleg legutóbb liberális ellenzéki programmal lépett fel a rétsági kerületben. A csoport több felszólalás után elhatározta, hogy a bizalmatlansági indítványt csak *Apponyi* Albert gróf visszaérkezése után fogja tárgyalni.

Az elnök ezután bejelentette, hogy az Unió főtitkára, *Lange*, azzal a kéréssel fordult a magyar csoporthoz, hogy közölik vele az utóállamokhoz csatolt területeken levő magyarság parlamenti képviselői-

nek névsorát. *Lukács* György elutasította *Lange*hoz a csehszlovák és román parlament magyar képviselőinek névsorát s értesítette arról is, hogy Jugoszláviában nem engedték eddig meg, hogy a magyar kisebbség a parlamentben képviselőkhöz jusson.

Az Interparlamentáris Unió legközelebbi tanácsülésén, amelyet rövidesen Párisban tartanak meg, *Lukács* György javasolni fogja, hogy a főtitkári jelentés foglalkozzék a kisebbségi kérdéssel. A magyar csoport azt kívánja ezenkívül, hogy a főtitkár a teljes ülésen teriessen elő beszámolót az általános politikai helyzetről, amelynek megvitatásánál a kisebbségi kérdést is szóba lehet majd hozni.

Gyilkosság Bajmokon

Egy részeg ember agyonlőtt egy magyar gazdát

A választások előtti izgalmaknak eddig is voltak súlyos sebesültjei a Vaidaság területén, most azonban egy jóra való, békés ember életét követelte áldozatul az, hogy egyesek a választási harc izgalmaiban fegyverhez és olyan funkciókhoz jutottak, amely alkalmat ad nekik arra, hogy békés emberek testi épségét és életét veszélyeztessék.

Csütörtökön este gyilkosság történt Bajmokon. A gyilkosság áldozata egy békés, jóra való bajmoki gazdaember, akiről a bajmoki hatóságok is azt állítják, hogy a legbékésebb, legnyugodtabb polgára volt a községnek; nyugalmazott községi rendőr volt, aki tisztelte a törvényt.

Milosevics Jövő bajmoki csetnik Montenegróból jött a Vaidaságba és a bajmoki határban kapott földet. A választások kiírásáig nem volt semmi baj, nyugodtan dolgozott a földjén és élt a családjával. A választási láz azonban őt is elfogta. Csütörtökön délután *Milosevics* erősen ittas állapotban járta végig a bajmoki uccákat, lármázott és az egyik községi utkaparót súlyosan megverte. Este felé betért özv. *Braun* Dávidnak az Autunovics- és Pre-

radovics-ucca sarkán lévő vendéglőjébe és bort kért. *Braunné*, aki egyedül szolgált ki a vendéglőben, nem akart neki italt adni, mire *Milosevics* megverte a korcsmárosnét. *Braunné* segítségül hívta a szomszédban lakó *Lévai* István volt községi rendőrt. Először *Lévainé* ment át a korcsmába. *Milosevics* azonban *Lévainét* is megverte.

Erre ájtott *Lévai* is, aki ötvenégy esztendő, nyugodt, békés ember; neki sikerült szép szóval kivezetni a korcsmából *Milosevics*et. A berugott ember az uccán újra lármázni, kiabálni kezdett, mire *Braunné* elfutott a rendőrségre segítséget kérni. A község házáról el is jött egy orosz rendőr, aki azonban nem merre a revolverrel hadonászó részeg embert megfékezni. Azt mondta, hogy a

községnek mindössze hét rendőre van, azoknak sincs rendes fegyverük, míg *Milosevics*-nek negyvenötven barátja van, valamennyien kitűnően felfegyverkezve.

A községi rendőr ennek megállítására után visszament a község házára intézkedést kérni. Mikor *Milo-*

sevics látta, hogy a rendőr eltávozik, bevverte a korcsma bejáratát, bement az ivóba és újra lármázni kezdett. *Lévai* és felesége kimenekültek az uccára a dühöngő ember elől. Közben visszatért a rendőr is, erre *Lévai* is ionak látta, hogy *Braunné*nak segítsen és ő is visszament. Mikor *Milosevics* *Lévai*t meglátta, feléfordította a revolverét. *Lévai* kiszaladt az udvarra. *Milosevics* utána futott és mikor beért, közvetlen közelből kétszer rálőtt. Az egyik lövés a szemén találta *Lévai*t, másik a szívébe taródott és rögtön halált okozott.

Milosevics Jövőt a rendőrség letartóztatta és részletes jelentést küldött a szubotici ügyészséghez. Az ügyészség intézkedésére pénteken reggel *Bajmokra* utazott *Tádszics* Alekszander vizsgálóbíró és dr. *Perasztics* Bozsidar törvénytudó orvos.

A vizsgálóbíró a helyszínén kihallgatásokat eszközölt és elrendelte *Lévai* István hullátlának felboncolását. *Milosevics*et átadták az ügyészségnek.

Lévai István meggyilkolása a község népében nagy elkeseredést keltett. A lakosság hangulatára való tekintettel a községi jegyző elrendelte, hogy a

bunyevác, magyar és német polgároktól, akiknek fegyverviselési engedélyük van, be kell szedni a fegyvereket.

Ez az intézkedés nem szolgálja a megnyugvást, sőt a bajmokok izgalommal tárgyalják, hogy most a vagyonos polgárok, akiknek vagyonuk van, teljesen védtelenek s a nagy bácskai község ezután hirt rendőr fegyverének védelmére van utalva.

Lévai Istvánt pénteken délután temették el az egész község nagy részvétele mellett.

A gyilkos Kmetty jelentkezett Milánóból

A budapesti rendőrség kiterjeszti a nyomozást a volt britanniás tiszt cinkosaira

Budapestről jelentik: *Kmetty* Károly volt britanniás főhadnagy elleni bűntudatában a budapesti főkapitányság befejezte a nyomozást. A rendőrség megállapította, hogy *Kmetty* Károly, akít gyilkosság és zsarolás miatt köröznék, már több mint egy fél éve Milánóban tartózkodik és jelenleg a Via Palestrinán, az 5. számú házban lakik. *Kmetty* Károly a Ceraldi szerszámgyárban mint segédmunkás dolgozik, saját nevével van bejelentve és saját neve alatt vitte ki a munkakönyvét.

A rendőrségi nyomozás befejeztével a legközelebbi jövőben a kiadatási eljárás megindul. De kétséges, hogy az olasz büntető hatóságok kiadják-e *Kmetty* Károlyt. A csütörtöki „Nép”-ben megjelent egy milánói távirat, amelyet állítólag *Kmetty* Károly adott volna fel és melyben értesíti a lapot, hogy ő a milánói fasiszták védelmére áll és az ellene indított hajszát arra bírta a fasisztákat, hogy más magyar állampolgárokkal szemben retorziós eszközöket vegyenek igénybe.

A budapesti rendőrség kétségbevonja e távirat hitelességét, annál is inkább, mert a *Fényes* László elleni fenyegetéseket és ezzel az ügyvel kapcsolatos sajtónyilatkozatokat is oly egyének tették meg, akiknek érdekében áll, hogy a *Kmetty*-ügyet a feledés homálya borítsa, mert a *Kmetty*-üggyel kapcsolatban ezeknek a bűnügyi színtér felszínre kerülhetnek. A rendőrség, miután megállapította *Kmetty* jelenlegi tartózkodási helyét és pontosan tudja, hogy *Kmetty* az utóbbi hónapokban kikkel levelezett, a nyomozást kiterjesztette azokra az egyénekre is, akik *Kmetty* nevében félrevezették a hatóságokat és a nyílvanosságot.

Megkerült

az eltűnt szarakanizsai földbirtokos

A pozserováci kereskedő még nem adott életjelet magáról

Szentáról jelentik: Több mint egy heti nyomozás után a szentai bünyűgyi rejtély részben megoldódott. Kiderült, hogy az Amerika-szálló előtti gyilkosságnak — ha valóban büntény történt — nem Kenyeres Ferenc az áldozata, mert az elvezetettnek hitt szarakanizsai földbirtokos előkerült. A szarakanizsai rendőrség értesítette a szentai rendőrség bünyűgyi osztályát, hogy Kenyeres Ferenc csütörtökön éjjel jelentkezett a szarakanizsai rendőrfőkapitányságnál, akivel közölte, hogy vadászaton volt és ezért nem tudott arról, hogy keresik. A szentai rendőrségnek azt a feltevését, hogy Kenyeres meggyilkolták, megerősíteni látszott az a körülmény, hogy Kenyeres tíz napon át nem adott életjelet magáról, holott a Huszágh-féle vendéglőben meghagyta bérésének, hogy várja ott be. A szentai rendőrség tovább nyomoz a másik eltűnt után. Itt Koszta pozserováci kereskedő, aki ugyanabban az időben szintén Szentán tartózkodott és eltűnését egy napon jelentették be Kenyeres eltűnésével, ezideig még nem adott életjelet magáról és így nincs kizárva, hogy a tiszaparti bünténynek ő az áldozata.

Törvénytörési orvos rendőri felügyelet alatt

A novisadi ügyészség Cseremov törvénytörési orvos rendőri felügyelet alá helyezését kéri

Novisadról jelentik: Pecsics Dragutin volt építésügyi miniszter, — mint annak idején már közölte a Bácsmegyei Napló, — január 11-ikén Mosorinban fegyveres felelőtlen elemek megtámadták, meggyilkolással fenyegették és több lövést tettek rá. Pecsics emiatt feljelentést tett emberölés kísérlete miatt Vuics Milán titeli főszolgabíró, Gluics Milán csajkásszentiváni jegyző, Maletni Marko mosorini jegyző és dr. Cseremov György novisadi városi tisztviselő és törvénytörési orvos, valamint husz csajkásszentiváni polgár ellen.

Skrebljin Iván novisadi vizsgálóbíró február 17-ikére Titelre tüzte ki a tanúk kihallgatásait, ahol a mosorini tanukat is kihallgatják. A novisadi ügyészség a szerb büntetőtörvénykönyv alapján a vizsgálóbírónak indítványt tett dr. Cseremov György rendőri felügyelet alá helyezésére, amiről a vizsgálóbíró a tanúk kihallgatásai után fog dönteni.

Bulgária királyi nász előtt

A valútajavító házasság

Amióta Bulgáriában valamennyire rendeződtek a politikai viszonyok és a monarchikus államrendezkedést nem fenyegeti újabb forradalom, aktuálissá vált Boris király házassága. Nemcsak a bolgár, hanem a külföldi sajtó is állandóan figyelemmel kíséri és kommentálja a fiatal király látogatásait a különböző udvaroknál és szinte hetenként más és más király hercegnőt szemel ki Boris király menyasszonyául. Hogy mennyiben felelnek meg a lapoknak erre vonatkozó híradásai a valóságnak, azt talán még a bolgár király sem tudja, hisz a királyok házassága nem mindig az ő szájuk ize szerint történik, sokszor beleszól abba a diplomácia is. Mindenesetre tény az, hogy Boris király, vagy ha úgy tetszik, a bolgárok cárja házasság előtt áll és Bulgária népe nemsokára koronás nászt fog ünnepelni.

A szóbeszéd először Iliana román

hercegnőt szánta Bulgária királynéjának, azonban csakhamar Marj angol hercegnő felé fordult az általános figyelem. A szófiai lapok rendkívül melegen írtak erről a házassági tervről, amellyel kapcsolatban felsorolták Boris király összes jó tulajdonságait is. A legérdekesebb házassági terv a francia lapokban jelent meg. A francia sajtó beavallott helyről nyert információk szerint azt közölte, hogy a bolgár király Amerikába készül, ahonnan valamelyik dollárkirály leányát

fogja feleségül venni, hogy ezzel a morganatikus házassággal az ország pénzügyi talpraállását is elősegítse. Érdekes, hogy ez a hír rendkívül kedvező hatással volt a léva árfolyamára. Legujabban azonban a spanyol királyi házat hozzák kapcsolatba Boris király házasságával és nincs kizárva, hogy ez a hír a legautentikusabb. Annál is inkább, mert — mint a szófiai lapok közlik — Bulgária uralkodója rövidesen látogatást tesz a spanyol udvarban.

A csongrádi bombapörben a tábla elrendelte a bizonyítás kiegészítését

Újabb kihallgatások a védelem érdekében

Budapestről jelentik: A csongrádi bűnperben, amelyről már úgy látszott, hogy március havában táblai tárgyalás alá kerül, két nappal ezelőtt váratlan fordulat következett be. A szolnoki törvénytörési ügyben leérkezett a táblának egy végzése, amely hat pontban elrendeli a csongrádi bűnper főtárgyalásán lefolytatott tanubizonyítás kiegészítését.

A tábla a végzés szerint csupán olyan tanúk kihallgatását kéri, akik a védelem tanúi voltak.

Először Jung Rózának, a csongrádi csendőrség szakácsnőjének kihallgatását rendelte el az ítélőtábla, aki állítólag látta volna a konyhaablakon keresztül, hogy a csendőrök Bölönyt megverték, azonban a tárgyalásra nem volt megidézhető, mert beteg volt.

Máskor elrendeli a tábla Keller István és Berce Gábor tanúkihallgatását, akik maguk is bántalmazásban részesültek a szintén letartóztatásban voltak. Az ő kihallgatásukat arra vonatkozóan rendeli el a tábla, hogy valóban részesültek-e bántalmazásban vagy sem?

A tábla elrendeli három más tanú kihallgatását is, akik együtt voltak azzal a Táncos nevű fiúval, akinek — mint a főtárgyaláson volt — Kovács rendőr elmesélte, hogy látta Bölönyt meg-

verését.

Elrendelte a tábla annak megállapítását, orvosszakértők kihallgatása útján, hogy Sinkó valóban szenvedett-e sérben és csakugyan gyenge testalkatú egyén-e.

Ennek megállapítását azért tartja a tábla különösen fontosnak, mert a tanuvallomások, amelyek a tárgyalás során elhangzottak, mind odairányultak, hogy Sinkó képtelen lett volna az ismeretes távolságból bombát hajítani a Magyar Király-szálló első emeletének ablakába.

E rendeli a tábla annak megállapítását, hogy amennyiben Bölönninek a tápat december 27-én véresre verték, ezt január 2-áig el lehetett-e tüntetni.

Ezenkívül a tábla elrendelte annak megállapítását is, hogy Fülöp Andor tényleg szapor, vagy utáztiszt volt-e és így foglalkozott-e a háborúban robbanó anyagokkal.

A tábla a tanúk kihallgatására vonatkozó végzését soronkívül küldte el Szolnokra és kéri, hogy a tanúkihallgatásokat is soronkívül fogantasson a törvénytörési.

A végzés utolsó pontjában a tábla visszautasítja az ügyésznek a vádlottak szabadlábra helyezése ellen benyújtott febbezését, azzal az indoklással, hogy a tábla nem lát olyan okokat, amelyek a fogvatartást szükségessé tennék.

A magyar külügyminiszter ekszpozéja

Külügyi vita a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén a külügyi tárgyalás költségvetésének tárgyalásánál gróf Hoyos Miksa felszólalása után Szeltovszky Tibor külügyminiszter mondatott el külügyi exozéját. Nagy beszédet azzal kezdte, hogy ma már megállapítható, hogy Magyarország a háborút legalább is olymértékben veszítette el külpolitikai tekintetben, mint katonai téren. Magyarország nem tehet mást, mint hogy békés szándékának tudatában sajnálja, hogy véd- és dacsövetség közepontjában áll.

A Népszövetségről szólva kijelentette, hogy ezt a tényezőt azért tartja fontosnak, mert a kisebbségi jogok kezelésének ellenőrzése a Népszövetség felügyelete alá tartozik. A Népszövetség ebbeli működéséről szólva — mondotta — nyíltan ki kell jelentenem, hogy Magyarországon ez nagy esalódást okozott. E munkásság hatása a panaszok kivizsgálásának jelenlegi módszere mellett gyakorlatilag ugyszólván semmi. A magyar kormány ezután is fíradhatatlanul tevékenykedik azon, hogy a kisebbségi védelmek ügyét szolgálja és járkozik arra a Népszövetséget állandóan felhívni.

Beszélt ezután a fegyverkezés korlátozásáról és kijelentette, hogy Magyarország még nem foglalt állást a genfi fegyverkezési egyezmény elfogadását tekintetben. Magyarország az egyenlő jogok és egyenlő kötelezettségek elvét képviseli a Népszövetségben és ezáltal a demokrácia elvének a nemzetek egymásközti

érintkezésében és viszonyában is igyekszik érvényt szerezni. Az orosz kérdéssel nem kíván foglalkozni, mert erre majd alkalma lesz az orosz szerződés tárgyalásánál.

Hangsúlyozta ezután Szeltovszky, hogy legfőbb törekvése Magyarország tekintélyének, függetlenségének és szuverenitásának feltétlen megővése. Békés és barátságos viszonyt akarunk fenntartani — mondotta — úgy a nagyhatalmakkal, mint különösen a szomszédállamokkal. Elismerés illeti meg Angliát és Olaszországot, amely két állam többször adták tanujelét Magyarországot iránti baráti érzelmüknek. A reparációs kérdés megoldásánál pedig Franciaország nyújtott értékes támogatást Magyarországnak. A szomszédállamokkal való jóviszony javulásának feltétele — mondotta a magyar külügyminiszter — hogy magyar testvéreinket az utóállamok a kisebbségi szerződéseknél és elveknél megfelelő elbánásban részesítsék. Legközelebbi feladataink a békeszerződéssel kapcsolatos függő kérdések rendezése és a gazdasági kapcsolatok megerősítése az utóállamokkal. Eddig Ausztriával, Csehszlovákiával, Romániával, Szerbiával és az S. H. S. királysággal név egyezményt kötöttünk és a jóvátételi kérdéssel kapcsolatban jelenleg kilenc egyezmény megkötése van folyamatban. A szomszédállamokkal való érintkezés szükségessé teszi az utlevél-kérdés szabályozását és az e téren való könnyítéseket.

Szeltovszky külügyminiszter nagy tapssal fogadott beszéde után a külügyi vita során Beck Lajos hangsúlyozta, hogy a kisanant tervei ellenkeznek Magyarországot törekvéseivel, főképpen azért mert Magyarországon látják a csehszlovák—jugoszláv korridor megerősítésének legnagyobb akadályát. Ezzel magyarázza a Magyarországgal szemben tapasztalható ellenszenvet.

*Huszár Károly felszólalásában heves támadást intézett az orosz-magyar szerződés terve ellen. Hangsúlyozta, hogy Budapesten nem lehet világtorradalmosító expozitúrát létesíteni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a munkásságot már az orosz szerződés híre is megtevesztette, mert a szociáldemokrata szakszervezetekben bedült bomlási folyamat is a bolsevista agitációnak következménye. Kérte ezért, hogy a kormány vesse el az orosz-magyar szerződés gondolatát is.

Ismét elítélték a libazsáros médiumot

Négy havi fogház öngyilkosságban való részességért

Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt tárgyalta a budapesti törvénytörési László László spítitista médium bűnügyét, akit a múlt esztendőben, mint ismeretes, botrányos módon lepleztek le és ekkor véget vetettek üzelmének.

A libazsáros médium ellen a budapesti ügyészség öngyilkosságban való részesség címén emelt vádat. László László ugyanis Kriza Emília tízenyolc esztendő leányát még 1921-ben öngyilkosságba kergette.

A kihallgatásnál László László elmondta, hogy 1922-ben lopás címén hét hónapi börtönre ítélték, most pedig szökés és lopás miatt új letartóztatásban a Marcit-körúti katonai fogházban. Kriza Emília a hugának volt a barátja, akivel egy izben közölte, hogy öngyilkos akar lenni, mire a leány megkérte, hogy tegye lehetővé, hogy ő is meghaljon.

— Megállapodtunk — mondotta László, — hogy másnap találkozunk és elkövetjük közösen az öngyilkosságot, de a leány kérlelni kezdett, várjunk még pár napig, mert nincs kész az új ruhája.

Az elnök: Adatok vannak arra, hogy a leány nem akart öngyilkos lenni.

László: Igen, de én haithatalan voltam. Másnap találkoztunk a Cserhat-uccában, részletesen megbeszéltük a dolgot. Ezután elindultunk szobát keresni. A Visegrádi-ucca 3. számú házában megleltünk. Reggel aztán a leány azt mondatte, hogy először ő lövi magát agyon és azután én végezek magammal. Azt feleltem, hogy ehhez nem lesz lelkierőm. Ezen összevesztünk és el akartam a leányt távolítani, a leány azonban nem akart elmenni. Azt mondatte, hogy a golyó keresztülmegy egy emberen, tegyem fejemet az ő fejéhez, az ő fején majd átszalad a golyó és belehúródik az én koponyámba is. A tükör előtt próbát tartottunk és végül abban egyeztünk meg, hogy egy lövéssel szíven lövünk egymást. A lány ruháján színes ceruzával megrajoltam a szíve közepének a helyét, ahová a golyót irányítani kell. Azután a díványon mindketten baloldalkra fektedtünk, a leány kívülről, én belülről a falnál. A leány átlötte a szívét, a golyó én belém is belémszaladt, két hónapig feküdtem is.

A vád- és védőbeszéd után a bíróság öngyilkosságban való részesség vétségében mondatte ki bűnösnek László Lászlót és ezért négyhónapi fogházra ítélte.

HIREK

A csodatyuk halála

A medvetáncoltató a plactéren működött hamvaszürke mosómedvéjével, a mely dobszóra illette magát, egész oporetteket táncolt össze és a végén meghajolt és vigyorgott, mint a szalontáncosok, épp hogy azt nem mondta: hepp! Aztán főnöke a mancsába nyomta a saját kalapiját, a mackó pukkedlizett és körbe tányérozott. Megállt az ember előtt, belenézett mélyen a szemébe — könyörgő, nagy gyerekszemű voltak, akár egy szerelmes lány — és medve nyelven motyogott valamit a fogai között. Lehet, hogy ezt mondta: »Kérek szépen pár garast szegény nyomorult mackónak.« De az is lehet, hogy ezt: »egyen meg a fene piszok alak.« Én nem értettem meg. Szóval koldult és mindenki dobott valamit a kalapjába. Illetve a gazdájába. Mert a medvének nincs kalapja. A medve hajadonfővel jár télen-nyáron. Én ugyan úgy hallottam, hogy a mackó téli almot alszik. Mégis látszott ezen a szerencsétlen bocon, hogy nincs kialudva, majd leragadtak a szemei és egészen karikásak voltak, akár egy züllött utazónak. Biztos az ágyból húzta ki a főnöke. A gyerekek úgy mentek utána, mint a processzió. Szegény városi gyerekek, akik eddig csak a képeskönyvből ösmerték az őserdők fiát, most alig tudták betelni a személyes viszontulás örömeivel; belecimpaszkodtak, meghuzigálták a szőrét, de ez nem kőből volt, mint a játékmackóknak és tányértaipu koma mérgesen feljajdult. A gyerekek visítottak az örömtől, retentő izgalomban voltak és boldogan lesték, hogy dörmög és utánozták cammogó, lomha ritmusát. Oh, ez egy igazi vadállat, akivel nem lehet sokat tekedőrizni, csak annyit mond, hogy: hahum! és már le is harapta az illető fejét. A gazdáját különféle rébuszokkal faggatták a lelkendező kölykök:

— Mivel él?

— Medvecukorral — mondta rá komolyan a medvés ember.

— Szabad felülni a hátára?

— Hová gondolsz? Nyomban kitekerné a nyakadat!

— Együtt alszanak éjjel?

— Hát persze. Én az ágyban, a mackó a diványon.

Aztán tovább bandukoltak házról-házra. Ahová behívták őket, ott az udvaron produkálta magát a medve, míg kenyéradógazdája a zenét szolgáltatta talpa alá. Hogy mért nevezik a medvetáncoltatót a medve kenyéradógazdájának, holott ő él a medvéből, azt nem tudom. De ez egy nyilvánvaló tévedés, mert ha például a medvetáncoltató kezdene táncolni dobszóra, egész biztosan nem lenne ilyen nagy anyagi és erkölcsi sikere, mint alkalmazottjának. Hát így vándoroltak egész késő délutánig. Ekkor pihenőt tartottak és míg a mackó leheveredett a földre, a medvetáncoltató mesélni kezdett:

— Ezelőtt egy évvel még egész kis állatsereglettel jártam be a világot. Volt egy idomított, nagyon tehetséges tyukom. Ez a tyuk szinte páratlan volt a maga nemében. Ötig tudott számolni és kukorékolni is tudott, mint egy kakas. Egy tyuk, aki kukorékol! Később nagy nyomorba jutottam és csak a tyuk maradt meg az egész brancsból. Éhezünk. Legutoljára a tengeri malacot ettük meg. A drága tyukom tojt naponta egy tojást. Ezt megcsíntam hol rántottának, hol keményre főzve és ebből éltünk hónapokig. Aztán egy napon a tyukom munkaképtelen lett, nem tudott több tojást produkálni és — hisz élni csak kell, nem igaz? — őt is . . .

— Nos? — sürgettem izgatottan.

— Megettem — mondta fájdalomtól megtört szívvvel — paprikásnak, csipetkével . . .

— **Közigazgatási kinevezés.** A beogradi kerület főispánja *Milicsics György* torontálmezei irodaigazgatót állásától felmentette és helyébe irodaigazgatóvá *Cárán Próka* vármegyei irodai segéd tisztet nevezte ki.

— **Változatlan dr. Szekulics Milán állapota.** Noviszadról jelentik: A súlyosan sebesült dr. Szekulics Milán állapota változatlan. A beteg még állandóan belső fájdalomról panaszkodik. Laza 37.8. A szentai szocialista pártiszervezet értesülése szerint dr. Szekulics Milán megtámadtatását követő éjszakán ugyanazok, akik *Milosevics* Lázár vezetésével Szekulicsot megtámadták, éjjel tájban behatoltak a szentai közpórházba és ágytól-ágyig járva keresték Szekulicsot, hogy vele végre elbánjanak. *Milosevics* Lázár és társai hétfő egész éjjel mulatozva ünnepelték elkövetett tetteiket.

— **A subotica horvát parasztpárti szavazatok.** A Davidovics-féle demokratapárt és a subotica Radicspárti vezetők a bunyevác-sokác párttal fennálló viszály kapcsán újlag cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint zagrebi határozat arra utasítja a subotica kerület horvát parasztpárti szavazóit, hogy az *Ivkovics-Ivandéics*-listára szavazzanak. A subotica horvát pártvezetők a központi határozathoz hivatva a *Groll* Milán-féle demokrata listát ismerik el.

— **Titokzatos támadás a varsói repülő állomása ellen.** Varsóból jelentik: A varsói katonai repülőállomás ellen titokzatos támadást kíséreltek meg. A támadók egészen úgy voltak öltözve, mint a lengyel katonák. A riadó őrség és a támadó csoport között heves lövöldözés támadt. A gárdának több tagja súlyosan megsebesült. Az ismeretlen támadóknak sikerült elmenekülnök.

— **Szabadonbocsátották a Radicspárti agitációval gyanúsított horvát kereskedőket.** A subotica rendőrség — mint jelentették — a napokban letartóztatta *Szmoijan Rado*, *Grgics Iván* és *Jurics Iván* horvát kereskedőket, akiket azzal gyanúsítottak, hogy a Radicspárt részére folytattak agitációt. Miután a letartóztatottak ellen nem merült fel terhelő bizonyíték, a rendőrség két-napi fogvatartás után mindhármukat szabadon bocsátotta.

— **Victor Hugó unokája meghalt.** Párisból jelentik: *George Victor Hugó* író és festő, *Victor Hugó*nak, a nagy költőnek unokája, ötvenhat éves korában meghalt.

— **Amerika még az idén elismeri a szovjetkormányt.** Londonból jelentik: *Rakovszki* szovjetkormányt interjú adott egy londoni újságíróknak, melyben kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya még ebben az évben el fogja ismerni a szovjetkormányt unióját. Azért veszi ezt olyan biztosra, mert igen sok a surlódási felület Anglia és Oroszország között mindenekelőtt Ázsiában, de Amerika sem nézheti közömbösen az érdekek versenyét s nem fog kitérhetni azelőtt, hogy Szovjetországgal gazdasági szerződéseket kössön, ehhez pedig az előfeltétel a szovjetkormány elismerése.

— **A bíróság előtt gyilkolt.** Szilágyosmlyóról jelentik: Egy polgári perből kifolyólag a közeli *Bogdánháza* községbe szállott ki dr. *Medgyesi Géza* törvényszéki bíró, a krasznai járásbíró vezetője. Egy törvényszéki jegyző és két krasznai ügyvéd vettek még részt a helyszíni tárgyaláson, amely a legsimábban indult, amikor egyszerre *Barkus Pável* alperest egy *Simon Stefan* nevű bogdánházi lakos, aki tanúnak volt beidézve, baltával halálra sujtotta. Mialatt a rettenetes baltacsapásokat mérte rá, folyton azt kiabálta, hogy így jár az, aki mindig pereskedik. *Medgyesi Géza* bíró intézkedésére a gyilkost azonnal letartóztatták.

— **Elkobozták a budapesti Népszavát.** Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt féltenként órákor a főkapitánysághoz az ügyészszégről rendelkezés érkezett, amelyben Lengyel vizsgálóbíró elrendelt a *Népszava* pénteki számának elkobozását. A vizsgálóbíró a *Népszava* reggeli számában két cikket inkriminált, amelyekkel az ügyészszég véleménye szerint a lap a magyar állam megbecsülése elleni büncselekményt követett el és ezért rendelte el az elkobozást. Az egyik cikk a vezércikk, amelynek címe: *Antnesztét és rehabilitációt*, a másik pedig a véderő és igazságügyi bizottság együttes üléséről szóló közlemény. A vizsgálóbíró intézkedésére dr. *Szatay Jenő* rendőrfőtanácsos elrendelte, hogy elkobozzák a *Népszava* reggeli számát.

— **Bauer volt német kancellárnak a Barmat-ügy miatt le kell mondania mandátumáról.** Berlinből jelentik: A szociáldemokrata birodalmi és országgyűlési képviselőkből alakult vizsgálóbizottság, amely a Barmat-üggyel foglalkozik, kimondta, hogy Bauer szociáldemokrata képviselőnek, volt birodalmi kancellárnak le kell mondania mandátumáról. Bauer aláveti magát a vizsgálóbizottság határozatának.

— **Az első zsidó grófnő.** Aradról jelentik: *Gróf Könyegess Lajos* aradmegyei földbirtokos két évvel ezelőtt feleszeretett egy balukányi ortodox zsidó kereskedő leányába, *Roger Rózsiba*, akivel az ottani anyakönyvi hivatalban házasságot kötött. Az egyházi esküvő a házasság felek valláskülönbsége miatt elmaradt. A gróf, amikor felesége egy egészséges leánygyermeknek adott életet, csak a községházán tudta meg, hogy az 1877. évi és a vegyes házasságokról szóló törvény alapján a gyermek csakis anyja vallását követheti, mivel a felek közt a házasságot megelőzőleg külön megállapodás nem történt.

— **Uj község a kishegyesi határban.** Mali-Idjorsól jelentik: Az Enuicpuszta felosztása és a környékbeli nagybirtokok igénybevétele után a dobroljácok és telepesek mintegy 70—80 házat építettek egymás mellett és iskolát is létesítettek a tanyai gyerekek részére. Az új községben most akarják megkezdeni a görögkeleti templom építését is és egy küldöttség a napokban Beogradban kéri fogja az új községnek *Novoselo* néven való önálló megszervezését.

— **Asszonypletyka halálba kergetett egy bécsi urinót.** Bécsből jelentik: Nagy feltűnést keltett *Seemann von Freuenwart* mérnök, volt osztrák-magyar tengeri feleségének tragikus öngyilkossága. Az uriaszony zürzavaros pletykálkodás középpontjába került s amikor meghallotta, hogy a pletykák miatt férjének egész sereg lovagias ügye támadt, bevitte hálószobájába férjének vadászfegyverét, a földretámasztotta és szívenlőtte magát. A bécsi rendőrigazgatóság megindította a nyomozást az öngyilkosság ügyében.

— **Műkedvelők Lapja címen új lap indul a Vajdaságban.** Pancsevőről jelentik, hogy ott február 15-én új lap indul meg „*Műkedvelők Lapja*” címen. A lap egyelőre havonta kétszer, később hetenként fog megjelenni és célja a műkedvelő társulatok, egyletek és sportklubok munkájának az ismertetése. Ezenkívül közöl a lap szépirodalmi cikkeket és verseket is. A lap német és szerbnyelvű mellékletet is fog adni és példányonkénti ára két és fél dinár lesz. A „*Műkedvelők Lapja*” szerkesztősége és kiadóhivatala *Pancsevón*, *Groblyanszki-trg 12.* szám alatt van.

— **Negyvenezer szlovén-munkás vándorol ki Csehszlovákiából.** Prágából jelentik: A *Veveser* szerint ebben az évben körülbelül negyvenezer évadmunkás fog kivándorolni Franciaországba és Ausztriába. A munkások zömét Szlovénországi szolgáltatták. A mezőgazdasági kézimunkának ez az exportja annál érdekesebb gazdasági veszteséget jelent, miután a külföldi mezőgazdasági termények behozatala évről-évre egyre nő.

— **Személyazonosságilag valószínűtlen ad a rendőrség a szubotica választóknak.** *Obradovics Dragoslav* szubotica rendőrfőkapitány a következő hirdetményt teszi közzé: Tekintettel azokra a sajnálatos esetekre, amelyek a választási agitációból kifolyólag az ország különböző részeiben előfordultak, a rend és a béke fenntartására úgy a választó-helyiségekben, mint magában a városban és a szavazók elhatározási szabadságának biztosítása érdekében, felsőbb rendelet alapján a következőket rendelem el: Szubotica mindenki szavazhat, aki idevaló illetőségű és akinek a törvény értelmében szavazati joga van. Annak megakadályozására, hogy idegenből érkező felelőtlen romboló elemek a választás alkalmával zavart idézzenek elő és erőszakot provokáljanak, a rendőrség a választási helyiségekbe csak azokat bocsátja be, akik szubotica illetőségükről tanuskodó igazolványt mutatnak fel. Az erre a célra szolgáló igazolványokat február 7-én és 8-án szombaton és vasárnap adják ki a Városháza 41. 42. 43. 44. és 45. számú hivatali helyiségeiben délelőtt 9—12-ig és délután 1—8-ig.

— **Raics Balázs nem lép vissza a képviselőjelöltségtől.** Pénteken az a hír terjedt el, hogy a Szentszék a katolikus papokat eltiltotta a politizálástól és ennek következtében *Raics Balázs* plébános a Vajdasági Néppárt listavezetője kénytelen visszalépni a képviselőjelöltségtől. A *Bacsmegyei Napló* munkatársa érdeklődött illetékes helyen a hír valódisága iránt és azt az információt kapta, hogy a hír tendenciózus, mert az egyházi hatóságok semmit sem tudnak a Szentszék ilyenértelmu rendelkezéséről és nincs semmi ok arra, hogy *Raics Balázs* plébános visszalépjen a jelöltségtől.

— **Vihartól elsodort vonat.** Londonból jelentik: Írországban, Londonderry közelében egy két kocsi álló helyi személyvonatot a vihar lesodort a vasúti töltésről. Négy ember meghalt, többen súlyosan megsebesültek.

— **A noviszadi kereskedelmi ifjak egyesületének jubileuma.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Kereskedelmi Ifjak egyesülete az idén üli 25 éves fennállásának ünnepét, mely alkalomból február 14-én műsoros táncestélyt rendez. Az estély iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik, így a beogradi Kereskedelmi Kamara elnöke, a beogradi Kereskedelmi iskola igazgatója bejelentette megjelenését. A műsor kiemelkedő számai: A Noviszadi Zenegyeselet kamarazeneje (*Waldner Edith*, *Vitaliani*, *Rózsa*, *Pastyán*), a „*Neven*” dalegylet éneke, egy férfi-négyes és több magánzám. Az estély tiszta jövedelme az esti tanfolyam javára szolgál.

— **Letartóztatták a bécsi Rütger-cég két igazgatóját.** Bécsből jelentik: A gazdasági rendőrség letartóztatta a füzetkészítelenséget jelentett *Julius Rütger-cég* alelnökét, *Meitner* és egyik igazgatóját, *Griffelt*, akik ellen az a vád merült fel, hogy a cég szanalására szánt összegek egy részét nem rendeltetésre fordították. Mindkettőjüket többször kihallgatták.

— **Márfy mint feljelentő.** Budapestről jelentik: A halálraítelt *Márfy Józsefet*, aki jelenleg a *Markó-uccai* ügyészszég fogházában várja, amíg soráról végképp döntenek, pénteken két fegyveres börtönőr a büntetőjárásbíróhoz kísérte, ahol kivételesen nem mint vádlott, hanem mint feljelentő szerepelt. A vádlott *Márfy* egyik legjobb barátja *Novák Sándor* pénzügyőr volt, akit *Márfy* sikkasztás miatt jelentett fel. Egy alkalommal még 1923. májusában ugyanis a fogházból négyezer koronát küldött *Nováknak*, hogy vásároljon számára élelmiszert. *Novák* azonban a pénzt megtartotta. A tárgyaláson *Novák Sándor* nem jelent meg, mire dr. *Lajos Ödön* a tárgyalást elnapolta.

— **A választások napján szünetelnek a magán-telefonbeszélgetések.** Beogradból jelentik: A belügyminisztérium kívánságára a postaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a választások idején, szombat este nyolc órától hétfő reggel hat óráig a telefonvonalak első sorban az állami beszélgetések céljaira használandók fel. Ez idő alatt magánfelek nem kapnak kapcsolást és csak a közvetlen külföldi telefonforgalomban lehet magánbeszélgetéseket folytatni. Vukicsevics Velja postaügyi miniszter e rendelettel kapcsolatban kijelentette, hogy a sajtóbeszélgetéseket a lehetőség szerint ez idő alatt is meg fogják engedni.

— **A magyar miniszterelnök előadása a Népszövetség pénzügyi bizottsága előtt.** Genéből jelentik: A Népszövetség állandó katonai bizottsága, amely a Népszövetségi Tanácsban helyet foglaló államok három-három képviselőjéből alakult, megkezdte tizenhetedik ülését Souza di Silva brazíliai tengernagy elnöke alatt. A bizottság tárgyalásai főleg a fegyver- és lőszergyártásban létrejött megegyezés kérdéseire, továbbá Magyarország, Németország, Ausztria és Bulgária katonai ellenőrzésére vonatkoznak. — A Népszövetség pénzügyi bizottsága péntek délután ülést tartott, amelyen megjelent gróf Bethlen István magyar miniszterelnök báró Korányi Frigyes párisi magyar követ és Szabóky pénzügyminiszteri állandó titkár kíséretében. Bethlen a bizottság előtt előadást tartott Magyarország pénzügyi újjáépítésének jelenlegi állásáról. A bizottság Smith Jeremiás, Magyarország pénzügyi főbiztosának jelentését is meghallgatja.

— **Eladta mindenét, mert azt hiszi, hogy vége lesz a világnak.** Newyorkból jelentik: East Patchogueben egy longislandi kisvárosban nagy feltűnést keltett nemrég egy Róbert Reidt nevű ember viselkedése. Hirtelen eladta minden ingóságát és a beszédett pénzt egyházi célokra ajándékozta. — Nekem nincs már szükségem semmire — monogotta a kíváncsi embereknek — és jobb lenne, ha ti is így cselekednétek. Holnap, február 6-án éjfélkor vége lesz a világnak.

— **Hirschfeld Magnus, a világhírű sexualpathológus tanulmányozza Anita Berbert.** Berlinből jelentik: Anita Berber, a bécsi és budapesti botrányairól hírhedt meztelen táncosnő hónapok óta Berlinben lép fel és rendez hétről-hétre botrányokat. Most ismét szenzációk közepontjában áll: Hirschfeld Magnus dr., a világhírű német sexualpathológus meghívta Anita Berbert és partnerét, egy Henry nevű táncost, hogy néhány héttig lakjanak nála, mivel ő a táncosnőt szexuális rejtélynek tartja és a tudomány érdekében tanulmányozni akarja. Anita Berber a meghívást elfogadta és így mostan Hirschfeld Magnusnak alkalma van tanulmányozni ezt a sexualpathológiai rejtélyt.

— **Chaplin cseh alteregója megszületett.** Prágából jelentik: Az olmtzi tűzoltóiskolából egy altiszt, aki a tisztifizetések felvételével volt megbízva, 79.000 csekkorona felvétele után megszökött. Rolf Vencel-nek hívják és megpróbálta hasonlítani Chaplin filmszínészhez.

— **Bányászorenesztelenség.** Rómából jelentik: A Grossetto melletti barnaszénbányában, amikor a munkások első turusa épp elhagyta a tárnákat, gázrobbanás történt, amelynek következtében a tárnák tizennyolc munkása súlyos égési sebeket szenvedett. Ugyanebben a bányában nemrég vesztette életét két munkás.

— **Molnár László meghalt.** Budapest-ről jelentik: Molnár László, a Nemzeti Színház örökös tagja csütörtök délelőtt a kamaraterdei szegényházban, ahol az Országos Színészegyesület néhány nappal ezelőtt helyezte el, hosszú betegség után meghalt. Molnár László hatvannyolc esztendő volt. Egy évvel ezelőtt súlyos betegség támadta meg. Teljesen elvesztette munkaképességét és nagy nyomorban élt budapesti lakásán mindaddig, míg az Országos Színészegyesület nem gondoskodott elhelyezéséről. A Nemzeti Színház fogja eltemettetni.

— **A szubotical jogász-egyesület táncestje.** A szubotical jogász-egyesület e hó 18-án este nyolc órakor a Bárányszállóban dîner dansant-t rendez. A táncestére szóló meghívókat a napokban küldik szét.

— **Móricz Zsigmond-bemutató a sentai Katholikus Legényegyletben.** Sentáról jelentik: A sentai Katholikus Legényegylet újonnan alakult műkedvelő társulata február 14-én, szombaton este mutatkozik be. Első előadására irodalmi értékű magyar darabot, Móricz Zsigmond „Buzakalász” című színművét tűzte ki a műkedvelő gárda, amely ezzel az első előadásával egyben programot is akar adni további működésre. A darab Pázmány Zoltán hozzáértő rendezésében kerül színre.

— **A beogradi rendőrség betiltott egy filmet.** Beogradból jelentik: A beogradi rendőrség betiltotta a „Scaramouche” című film előadását. A film, amelynek meséje a francia forradalom idejében játszódik, a múlt évben járta be az európai fővárosokat.

— **Az Árvácska megismétlése a Katholikus Legényegyletben.** A Kath. Legényegylet kitűnő műkedvelőgárdája február 14-én és 15-én, szombaton és vasárnap este nyolc órai kezdettel megismétli Bus-Fekete László és Zerkovitz Béla nagyszerű operettjét az „Árvácska”-t, amelynek az eddigi előadásokon nagy sikere volt. Jegyek elővételben kaphatók a Krécsi-féle könyvkereskedésben.

— **A szekicsi földnélküliek házhelyei.** Szekicseről jelentik: A szekicsi községi előjáróság még a múlt év őszén családonként kétszáz négyszögöl földet osztott ki a szekicsi földnélküli szegények között, házépítés céljaira és az építéshez kamatmentes kölcsönt is adott. A napokban felszólították a földnélkülieket, hogy a házhelyekért kétszáz dinár megváltási díjat fizessenek. A földnélküliek kérték a megváltási díj elengedését, az ügyben azonban a községi előjáróság nem döntött.

— **Négymilliónál több lakosa van Berlinnek.** Berlinből jelentik: A német főváros lakossága erősen szaporodik. Már a múlt év elején meghaladta a négy milliót s egy év alatt bevándorlás és természetes szaporodás útján 75.000 lélekszámmal növekedett. Most 4.078.666 lakosa van Berlinnek.

— **Felöltlen elemek bevették a szekicsi németek ablakait.** Szekicseről jelentik: Szerdára virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek bevették több szekicsi német gazda házában az ablakait. A nyomozás folyik a tettesek kézrekerítésére.

— **Letartóztatták a noviszadi kommunisták futárját is.** Már jelentettük, hogy a noviszadi rendőrség az ügyesség megkeresésére házkutatást tartott Czrvencsics Nikolánál, a Continental biztosító társaság noviszadi igazgatójánál és nála nagymennyiségű kommunista-propaganda anyagot találtak. A rendőrség Czrvencsicsnél lefoglalta az épp kiragasztásra szánt falragaszokat, amelyek alá a megtévesztő aláírás: „A munkások és földművesek kerületi bizottsága” volt írva. A falragasz szövege teljesen megegyezik a kommunisták ismeretes programjával és arra szólítja fel a párt tagjait, hogy a „munkás-földmunkás listára” szavazzanak. A házku-

tatás alkalmával bizonyítékok merültek fel, hogy Kovács Márko noviszadi 19 éves munkás vezette a párt megbízásából a futárszolgálatot és állandóan a sajkásközsegeket árasztotta el kommunista iratokkal. A rendőrség Kovács Márkot is letartóztatta és átadta az ügyészségnek, mely az államvédelmi törvény alapján emel vádat Czrvencsics és Kovács ellen. A nyomozás folyik abban az irányban is, hogy a noviszadi kommunistáknak nem volt-e összeköttetésük a moszkvai központtal, mert adatok vannak arra, hogy legutóbb egy moszkvai megbízott a vajdasági független munkáspártokkal tárgyalt. A gardinovcei csendőrség pénteken a noviszadi ügyészséghez beszállította Kovacsévics Gyuro hercegovinai származású munkást, akinél a lefolytatott házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű orosz és szerb szövegű kommunista röpiratot találtak. A röpiratok moszkvai eredetűek.

— **Francia bombavető repülőtelep létesül Anglia ellen?** Parisból jelentik: A Liberté cherbourgi jelentése szerint Franciaország Cherbourgtól keletre, az ugynevezett querquevillei sokszögben hatalmas telepet létesít bombavető repülőgépek gyártására. A repülőter már készen is van. A hír előreláthatólag nagy izgalmat fog Angliában kelteni.

— **A Tolonc előadása Pacsiron.** A Pacsiri Műkedvelők Köre közbejött akadályok miatt a Tolonc bemutatóját február 15-re halasztotta. Az előadást nagy érdeklődés előzi meg.

— **A kishegyesi szavazóhelyek.** Mali-Idjoseről jelentik: A választásokat intéző állami bizottság jóváhagyta a kishegyesi községi előjáróságnak a választási helyek kijelölésére vonatkozó javaslatát, amely szerint Mali-Idjos 1606 szavazója részére a község házában jelöltek ki két teremben szavazóhelyet.

— **Newyorkban sokkal több a részeg ember az alkoholtilalom szigorú végrehajtása óta.** Newyorkból jelentik: Newyork állam igazságügyének legfőbb öre, az igazságügyi államtitkár most bocsátotta ki az évi statisztikát, amely a prohibíció szempontjából rendkívül szomorúan fest. Azt mutatja ugyanis ez a statisztika, hogy a prohibíciós törvény erőlyes végrehajtása óta rohamosan nő a részegek és részegség miatt elítéltek száma Newyork államban. 1922-ben 10.900 személyt ítéltek el részegség miatt, 1923-ban már 15.601-et és 1924-ben 17.269-re ugrott azoknak a száma, akik részegség következtében jutottak összeütközésbe a törvénnyel. Foglalkozási ágak szerint a részegek között a söfförök vezetnek 535 számmal.

— **Az Aesculap bál rendezése a meghívók legnagyobb részét már szétküldte.** és mivel a bálban csak meghívott vendégek vehetnek részt, ezután kéri a közönséget, hogy akik még meghívóra reflektálnak, mielőbb forduljanak orvos-illetve gyógyszerész-ismerősök útján a bálbizottsághoz. Mivel a meghívók belépőjegyül szolgálnak, szíveskedjék azokat mindenki magával hozni.

— **Baleset.** Noviszadról jelentik: A noviszadi vasúti állomás fűtőházában Malosevics Ferenc fűtőt csőrepedés folytán az egyik mozdony csövéből kiáramló gőz összeégette. A súlyos égési sebeket szenvedett munkást a városi kórházba szállították.

— **Csakis »Kelico« nemes likőrrel a legjobb.**

— **A noviszadi Kereskedő Ifjak Egyesületének műsoros bálja.** A noviszadi Kereskedő Ifjak Egyesülete megalakulásának huszonötödik évfordulója alkalmából február 14-én műsoros bált rendez a Szlobodában. Az estélyen közreműködik a noviszadi zeneegyesület kamarazenéje, a Waldner Edit—Vitaliani—Rózsa—Bastyán-kvartett és a Nevenegylet. A beogradi kereskedelmi kamara, a beogradi kereskedelmi iskola és számos vidéki testület megígérte, hogy képviselteti magát az estélyen, amelynek jövedelmét az esti tanfolyamra fordítják.

— **Százezernél több angol bányász van munkanélkül.** Londonból jelentik: Huges, a bányamunkások vezetője, csütörtökön este egy munkásgyűlésen beszédet mondott a munkanélküliség kérdéséről. Azt fejtegette, hogy a nagy versengés következtében, amely Anglia, Amerika és Németország között eljárt, százezernél több angol bányász van munka nélkül és a helyzet még rosszabbodni fog, mert azokat a fogyasztási piacokat, amelyeket az angol szén meghódított, most a német bányák kaparintják magukhoz, minthogy olcsóbban tudnak termelni, mert Németországban hosszabb a munkaidő és alacsonyabbak a bérék. Huges szerint nemzetközi szerződésre van szükség, amely szabályozza a széntermelést és felossza a világ piacát.

— **A noviszadi főgimnázium igazgatójának nyugdíjaztatása.** Noviszadról jelentik: A közoktatásügyi minisztérium január 31-én kezdődő hatállyal nyugdíjaztatta Danilovics Vaszát, a noviszadi főgimnázium igazgatóját.

— **Megcsappant a csehszlovák kivitel többlete.** Prágából jelentik: Hivatalos kimutatás szerint a múlt évi kereskedelmi mérleg 1.160.000.000 cseh koronával aktív: A kivitel 17.922 millió volt, szemben a 15.862 milliónyi behozattal. A megelőző évben, vagyis 1923-ban a többlet 2383 millió volt. A múlt évben tehát ez a többlet erősen megcsappant, jóllehet a kivitel oldalán 4,5 milliárdnyi gyarapodás mutatkozott. Ez annak következménye, hogy a behozatal 10.130 millióról 15.862 millióra emelkedett. Ebből 2.355 millió esik a liszt, a gabonaműek és élelmiszerek behozatalára, míg 1923-ban ezekből a cikkekből a behozatal csupán 830 millió volt. Ezzel szemben nőtt a textilárak kivitele, amely most 5 milliárdot ért el, vagyis 1800 millióval volt több, mint 1923-ban. A kivitel az egyes országok szerint a következőképpen oszlott meg: Ausztria 2.278 millió, Anglia 1038, Jugoszlávia 413, Románia 387, Magyarország 254, Svájc 81. A kereskedelem a következő országokkal szemben passzív: Németország 2.266 millióval, Franciaország 244, Hollandia 226, Olaszország 150, Belgium 13.

— **»Odol« a világ legjobb szájvize.** Mindenütt kapható. Nagy üveg 35 dinár, kis üveg 22 dinár.

— **Carnegie unokáját elfegyverzte Rockefeller unokája.** Newyorki hír szerint James Stillwell Rockefeller, az ismert milliomos unokája, elfegyverzte Miss Nancy Carnegiet, néhai Andrew Carnegie unokáját.

— **Aesculap bál.** A szubotical orvosok és gyógyszerészek i. hó. 11-én, szerdán este 10 órai kezdettel tartják meg a Bárányszállóban összes termében az idei farsang legszínesebbnek ígérkező báljukat. A bál iránt úgy helyben, mint vidéken a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg.

— **A vörheny gyógyítása.** Newyorkból jelentik: Dr. Francis Blake, kiváló newyorki orvos sikeresen kísérletezik egy, a vörhenyláz leküzdésére szolgáló szérummal, amelyet a háború kitörése előtt orosz orvosok fedeztek fel. Negyvenhárom komplikáció nélkül esetben a szérum befecskendezését követő harmadik napra a vörheny egészen elmúlt. Más huszonkilenc esetben, ahol a vörhenyhez himlő, tifuszos láz vagy más betegség is járult, a harmadik és kilencedik nap közt adott befecskendezés eredménye az volt, hogy halál csak egy esetben következett be.

— **Ha fái a feje és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez,** igyék minél előbb valótól Ferenc József keserűvizet.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossia Fonciére palotájában, féltelen, modern szépségápolás, arcbőrhámlassztás, alkalmazatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajtó készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfelhőtő- és szemöldökkenőcsök stb.

KÖZGAZDASÁG

A kényszeregyezési eljárás revíziója

Az ország közgazdasági életében nagy jelentőségű az illetékes közgazdasági tényezőknek az a szándéka, hogy a különböző országrészek közgazdasági érdekképviseletét között harmonikus együttműködést teremtsenek. Ezt a célt hivatott szolgálni a jugoszláv kereskedelmi és iparkamarák országos kongresszusa, amelyet május 14-re és 15-re hívtak össze Szarajevóba.

A kamarai kongresszus tárgysorozatának legjelentősebb pontja a csődön kívüli kényszeregyezéssel szülő törvény revíziója. A kényszeregyezési eljárás tudvaleg sok visszaélésre nyújt módot, különösen azért, hogy lehetővé teszi fiktív hitelezők bejelentését és a kényszeregyezések már annyira elszaporodtak, hogy nagy mértékben veszélyeztetik a jugoszláv kereskedelmi jó hírnevét. A törvény revíziójával azt akarják elérni a kamarák, hogy a visszaélések lehetetlenek legyenek, de mégis legyen módjuk a valóban rászorult — jóhiszeműen fizetésképtelenné lett — vállalatoknak büntető eljárás megkerülésével szanálni helyzetüket.

Tárgyalni fogja a kamarák kongresszusa a *Közgazdasági Tanács* ügyét, a melyet az ország legfőbb közgazdasági fórumává szándékoznak kiépíteni. A kongresszus foglalkozni fog a közlekedési nehézségekkel és — hír szerint — a panaszok összefoglalásán kívül konkrét javaslatot is fog tenni a közlekedés megjavítása érdekében.

A tárgysorozat negyedik pontja a kereskedelmi és iparkamarák és egyéb közgazdasági szervezetek kongresszusainak állandósítása és a kongresszusok szabályzatainak kidolgozása. Végül szerepel még a tárgysorozaton a párisi nemzetközi kereskedelmi kamarai kongresszusra kiküldendő jugoszláv komité megválasztása.

A szarajevói kongresszusra a kereskedelmi és iparkamarák kívül meghívják az ország valamennyi közgazdasági szervezeteinek kiküldöttjeit.

A legfőbb semmitűszék dönt a törvény jogérvényéről

Beogradból jelentik: A közgazdasági érdekeltségek egy részének a csődön kívüli kényszeregyezés intézményével szemben megnyilvánult véleménye, mint jelentettük, hatóság kifejezésre jutott az állami jelzálogbank legutóbbi állásfoglalásában. Az a tény, hogy az állami jelzálogbank beszünteti a hitelnyújtást mindaddig, amíg a kényszeregyezési eljárás könnyű lehetősége veszélyeztetni a követelések biztonságát, a kereskedelmi minisztériumot is intézkedésre készítette.

Sűrűn kereskedelmi miniszter sürgetően a legfőbb semmitűszék elé utalta döntés végett az állami jelzálogbank által felvetett kérdést, hogy a jelzálogkövetelések elsőbbségi privilégiuma, a melyről külön törvény intézkedik, fennáll-e még, vagy sem. A feleletben, amelyet a legfőbb bíróság erre a kérdésre adni fog, nem lesz kikerülhető a kényszeregyezési törvény jogérvényességére vonatkozó véleménynyilvánítás. Józsefkorokban, sőt az igazságügyminisztérium illetékes osztályán is az a vélemény kerekedett felül, hogy a kényszeregyezési törvény jogilag már régóta nem érvényes, mert az erről szóló horvát báni rendeletet az 1922. évben csak

egy periódusra szóló indemnitási törvény terjesztette ki az egész országra. A legfőbb bíróságnak az állami jelzálogbank követeléseire vonatkozó döntése elé éppen ezért rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek és azt hiszik, hogy hamarosan eldől a kényszeregyezési törvény további sorsa.

Gyurics Márkó szociálpolitikai miniszter, aki hosszú ideig állott az igazságügyi minisztérium élén és jogi kérdésekben egyike a legkiválóbb szakértőknek, a kényszeregyezési eljárásról a következőkben foglalta össze véleményét:

— A kényszeregyezési törvény nem jó törvény és nem szüntette meg a csődeljárás törvény reformjának szükségességét. Ellenkezőleg, rövid idő alatt igen károsnak mutatkozott, mert megöli az általános hitelt és lekiismeretlen adósoknak kedvez. Ezt a törvényt minél előbb meg kell szüntetni. Egyébként az a véleményem, hogy a kényszeregyezési törvény ma már nem is érvényes és a bíróságoknak is erre az álláspontonra kellene helyezkedni, mert annak a tizenkettő költségvetési törvénynek, amellyel a kényszeregyezést az egész országra kiterjesztették, érvénye már régen megszűnt. Valószínű, hogy a kormány is foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

KINTORNA

A szubotikai zsidótemplom mellett az uccasarkon szokott kéregetni egy öreg koldus. Multkor megállított egy urat és alamizsnát kért.

— Nem adhatok, — felelte az ur — nekem sincs.

A koldus felháborodva rászólt: — Szégyelhesd magad! Ilyen erős, egészséges ember léte rége nem megy dolgozni?

Egy vajdasági kereskedő, akiről köz tudomásu, hogy súlyos fizetési zavarokkal küzd, főzi hitelezőjét:

— Legközelebb megkapja a pénzt. Ebben a hónapban azonban nem fizethetek egy parát sem.

— A múlt hónapban is ezt mondta, — veti szemére a hitelező.

— Meg is tartottam a szavamat, — mondja büszkén a kereskedő. — Vagy talán fizettem?

A becskerekai Rózsa-szállóban legutóbb nagy bankett volt egy zsidó papi előkelőség tiszteletére. Az asztalfőn foglaltak helyet az ünnepele mellett a hiiközségek, szentegyleti elnökök és egyéb előkelőségek, míg az asztal végén a kizsidók fogyasztották a menőt. Ételtek tekintetében ugyanis teljes demokrácia uralkodott a banketten, míg ami az italokat illeti... na igen, hát asztalfőn nem kocsisbort ittak.

Amikor a tószókra került a sor, az ünnepele nagy szónoklatot tartott, a melynek során kitért arra is, hogy az utóbbi esztendőben mennyire megváltozott az egész világ.

— Minden megfordult, — mondta nemes pátozzsal — az emberek gondolkodása, a hitélet, Európa, Becskerek...

Az asztal végén közbeszűvített egy szomjas hang:

— Bár ez az asztal is megfordulna!

Perzsa, smyrna és plüsszöngy függönyök, szelontakarók, bamulatos olesó árákon
KRAUSZ ED-NÉL, NOVISAD

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. február 6

Zürich 8.375.
Budapest deviza 1162—1168, valuta 1142—1162.
Prága deviza 54.85—55.35, valuta 54.75—55.25.
Berlin deviza 67.65—67.85 milliárd márka, valuta 67.30—67.70 milliárd márka.
Bécs deviza 1145—1149, valuta 1141—1147.
Triest 38.95—39.
Newyork 1.6125.

Zürich, febr. 6. Zárlat: Páris 27.925, London 24.80, Newyork 5.1825, Brüsszel 26.75, Milánó 21.525, Amsterdam 208.85, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 3.775, Prága 15.20, Varsó 100, Budapest 0.0072, Beograd 8.375, Bukarest 2.70.

Beograd, febr. 6. Zárlat: Páris 335.25—336, London 296.50—297, Newyork 66.75—61.90, Genf 1195—1197, Prága 182.50—183, Milánó 257.50—257.90, Bécs 8.73—8.78, Budapest 8.66.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 6. Az irányzat lanyha, a forgalom csekély. Kötések törtétek: Buza, bácskai 75—76 kg-os 485 dinár, bánáti Szentapartás 75 kg-os 475 dinár, Zab 310 dinár, Tengeri bácskai 210—215 dinár, április-májusra 240 dinár, szerémségi 215 dinár, Korpa szerémi 180 dinár.

Szentapartás gabonárai, febr. 6. A pénteki gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 460 dinár, Árpa 300 dinár, Zab 280 dinár, Ó-tengeri 220 dinár, Új-tengeri morzsolt 205 dinár, Köles 260 dinár, Repce 825 dinár, Bab 310 dinár, Muharim 455 dinár, Heremag 1510 dinár, 0-ás liszt GG. 720 dinár, 0-ás G. 700 dinár, 2-ös 650 dinár, kenyérliszt 5-ös 600 dinár, 7-es 470 dinár, 8-as 260 dinár, Korpa 200 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 6. Lanyha irányzat mellett jelentékeny áresések búzában és rozsbán.

Az amerikai piacokról úgy Csikágóból, mint Newyorkból, mintegy 7 centtel alacsonyabb buzákat jelentenek. Esett a tengeri is 1% centtel. A rozs májusra 3¼ centtel olcsóbb. A budapesti tőzsdén 20—25.000 koronával alacsonyabb pénzájánlatok vannak búzára. 600—602.500 koronát kínálnak a 77-es búzáért budapesti paritásban. A malmok sem tesznek magasabb pénzájánlatot.

A rozs irányzata egy árnyalattal jobb a búzáénál, azonban rozsbán is 15—20.000 koronával kínálnak alacsonyabb árak a tegnapi jegyzésnél.

A takarmánycikkék piaca is lanyha. Számottevő forgalom csak tengeriben indult, amelyre 305—310.000 koronás ajánlatok vannak budapesti paritásban. Zabból alig néhány vaggont kínálnak budapesti közraktárakból. 425—430.000 koronás áron.

Budapesti értéktőzsde, febr. 6. A tőzsdeterem látogatottsága ma még jobban megcsappant és az üzletkötések számáról csak azoknál a részvényeknél lehet róla, amelyekben tényleges kötések fordultak elő. Ilyen például a Ganz, a Nova, néhány cukoripari érték, amelyekben a forgalom nem csappant meg és a tényleges kereslet az árfolyamot a tegnapi szint fölé emelte.

A tőzsdéidő későbbi folyamán az irányzat változatlanul tartott. Az Ullmann-gyász tízperces szünete után az irányzat azonban hirtelen fordulattal lanyhaságra hajlott és még azoknál a részvényeknél is csak nagyobb engedelményel lehetett üzletet kötni, amelyeknél a tőzsdéidő első felében nyereséggel adtak túl a részvénytulajdonosok.

Zárlatkor a legtöbb részvényről a mai legalacsonyabb árfolyam volt érvényben.

Tőzsdézárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 36, Szlavon jelz. 68, Magyar Hitel 436, Osztrák Hitel 165, Jelzáloghitel 49, Leszámitoló 66, Keresked. bank 1110, Takarékpénztárak: Belvárosi 31, Pesti hazai 2910, Biztosítók: I. Magyar Bizt. 7150, Fonciére 145, Bányák és téglagyárak: Beocsini 1120, Borsodi 80, Szentlőrinci 40, Kohó 365, Nyomdák: Athenaeum 78, Franklin 76, Globus 30, Vasművek és gépgyárak: Gazd. gép 180, Fegyver 905, Frankl 120, Ganz Dan. 2870, Ganz vill. 1305, Faipari vállalatok: Gutfmann 715, Hazai fa 87, Szlavónia 65.5, Nasici 1850.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 5. Buza májusra 192.5, Buza júliusra 162.75, Buza szeptemberre 149.5, Tengeri májusra 135, Tengeri júliusra 136, Tengeri szeptemberre 136, Zab májusra 61.125, Zab júliusra 62.25, Zab szeptemberre 59.5, Rozs májusra 170.125, Rozs júliusra 146.5, Rozs szeptemberre 125.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 5. Buza őszi vörös 215.5, Buza őszi kemény 205, Tengeri 141, Liszt sp. w. cl. 925—975. Az irányzat búzánál gyenge, tengerinél nyugodt.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 72 (+42), Bogolevo 96 (+20), Vukovár 42 (+12), Palánka 40 (+8), Noviszad 12 (+4), Zemun —20 (+4), Pansevó —55 (+3), Szmederevo 8 (+2), Orsova 40 (—), Dráva: Maribor 11 (+1), Zakanj —145 (—), Terezinopolje —118 (—), Donji Mihojlac —31 (—1), Oszijek —8 (—1), Száva: Zagreb —85 (—2), Sisak —30 (—), Jasenovac 94 (—4), Bród 93 (+2), Mitrovica 93 (+3), Beograd —103 (+2), Tisza: Senta —124 (—2), Bece —140 (—), Titel —14 (—).

FORDSON TRAKTOR

FORD AUTÓK OLIVÉR EKÉK

LEGELŐNYÖSEBB BESZERZÉSI FORRÁSA

KLEIN GÉZA SUBOTICA

Butorok, csak a legjobb minőségben, séghen, bécsi gyártmányok, versenyen kívüli olcsó árakon
Krausz Edonél Noviszad

FIORANTA?

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel

a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana

Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI

5125

Hogyan lett

Pierpont Morganból üzletember?

Miben keresett vigasztalást amikor első felesége meghalt?

Bizonyára csodálatosan hangzik, hogy John Pierpont Morgan, aki jelenleg Amerika egyik legelső bankárja, akinek az agyveleje valóságban olyan, mint egy óriás táviróközpont: ezer meg ezer üzleti érdekszál fut benne össze, kiskorában a legkisebb érdeklődést sem árulta el a pénzszerzés tudománya iránt, sőt: határozottan idegenkedett mindentől, ami business. Pedig vérben van az üzleti szellem, hiszen édesapja, Spencer Morgan, szintén pénzügyes volt. London tekintélyes bankárja, akinek azonban eleinte csupa bosszúsága volt a fiával, mert az ifjú egyáltalán nem akart apja nyomdokaiba lépni. Az irodalom és a művészet gyakoroltak rá vonzerőt; a kettős könyvtárral helyett azokat a könyveket birta, amelyekbe tudósok és poéták írtak sok mindenfélét, amivel azonban nem igen lehet pénzt szerezni... Mi fordította mégis az üzleti tevékenység felé, ezt igen érdekesen világítja meg az a feltűnést keltő könyv, amely Világura Morgan cím alatt látott most napvilágot Berlinben s amelyből megtudjuk: mi volt az oka annak, hogy a tanulmányaiiban elmélyedő ifjú mi változtatta meg annyira, hogy a "csendes könyvtárak helyett a business világában, a tömérdek vállalatának diktáló dolgozószobájában érezze magát otthon?

Pierpont Morgan, mint jeleztük, Londonban született 1837-ben, apja gondos nevelést adott neki s arra az utra igyekezett terelni, amelyen ő is tetemes vagyont szerzett. A londoni bankár New-Yorkban akart fiókot alapítani, ennek a vezetőjéül fiát szemelte ki. Bostonba küldte tehát az egyetemre, hogy az amerikai életet megismerje. De a fiut az amerikai levegő nem cserélte ki: az ottani egyetemen éppen hogy csak tanulmányainak élt, mint előzőleg angol iskoláiban. Apja parancsa állította az újonnan megnyitott bankház élére, de ott oly tehetségtelenül működött, hogy apja kénytelen volt sürgősen hazarendelni, megtette így egy biztosítási intézet igazgatójává, amelyet rövidesen a tönk szélére juttatott.

Az elkeseredett apa erre utazni küldte a fiát. Az utazást Pierpont Morgan szintén művészi hajlamainak szentelte: alig lehetett öt a Louvre termeiből kiátni, Párisban történt vele azonban a sorsdöntő fordulat.

Egy este a Nagyoperában volt, amelynek egyik páholyában egy rágyogó szépségű aranszöke hölgy vont a magára a figyelmét. Azonnal beleszeretett és feleségül is vette, dacolva apja minden ellenkezésével. Boldogsága azonban nem tartott sokáig. A hölgy tuberkulózisban szenvedett; ezt Pierpont Morgan jól tudta, de ez sem tudta szerelmestől eltántorítani. Egybekelése után azonnal délvídekre utazott feleségével, hogy az örök nap gyógyulást hozzon a drága betegnek; de hiába. Egy hirtelen vérömlés véget vetett az imádott hitves életének...

Pierpont Morgan kétségbe volt esve. Hónapokon keresztül szinte szavát se lehetett venni. Azután vigasztalást, feloldást keresett. Nem az élvezetekben. A munkában. Egészen beletemetkezett a dologba. A gigantikus erők, amelyek lelkeben szunnyadtak s amelyekről senki nem, még önmagának se volt sejtelmé, most ébredtek föl benne. Harminckilenc éves volt akkor, amikor rendkívüli alkalom kínálkozott üzleti zsenije kifejezésére. Amerikában akkor vadul tombolt a vasúti spekuláció. Egyik konkurrens vonalat a másik után építették. Két vállalkozó, Gould és Fuk, az Albany és Sasquehanna-vonalaknak, az Unió egyik fontos vasúthálózatának részvénytöbbségét igyekeztek megszerezni. A részvénytársaság válsággal küzdött, Gould tehát alattomban összevásárolta a hitelzők követeléseit és csödbe akarta kergetni a vállalatot. A társaság akkor Morganhoz fordult, aki háromnapos tanulmányozás után kért, amely alatt arra a

meggyőződésre jutott, hogy a két vasútvonal nagyon is életképes. Hajlandó volt a társaságot szanálni. A közgyűlés, amit Morgan elnöklésével tartottak: igazi vad nyugati lefolyást vett. Gould és Fuk fölbérelt emberei, a nagyváros csöcselése szörnyű botrányt csaptak; még revolverlövések is eldördültek s a rendőrség vetett a közgyűlésnek véget. De a két póruljárt spekulánsnak nem volt nyugta, fegyveres bandákat szerveztek és indiánus-módra támadták egyre a vonatokat, hogy az utasokat elriasszák.

Morgan azonban keresztülvitte, hogy a kormány teljes erejével föllépjen a rablócsapatok ellen és helyreállítsa a vonatok biztonságát. A két vasút fölvirágzott; részvényei, amelyek nagyrészt Morgan kezébe jutottak, óriási mértékben emelkedtek. Ez a merész, szinte életveszélyes vállalkozás Morgannak hirtelen nevet szerzett az üzletvilágban. S az első sikerhez csatlakozott nemsoka-

ra a második, harmadik és a többi. Azóta is állandóan a vasutaknak szentelte legfőbb figyelmét. Éles ésszel, alapos tanulmányozással rájött, hogy Észak-Amerikának csak hat-hét vasútvonalára vár igazi jövő. Azoknak a részvényeit összevásárolta s ügyes üzletembereket állított a vállalatok élére, akik föl tudták azokat virágoztatni. A gyümölcs pedig — Morgan ölébe hullott.

Első szerelme és házassága után a nagy üzletember másodsor is megházasodott. Nőül vette Newyork egyik tekintélyes polgárának, R. Tracy bárónak a leányát, akit már a Madison-avenuen fekvő pompás palotájába vezetett. A második asszonyé lett mindaz a fény és kincs, amit a vasútkirály azután szerzett, amikor enyhülést keresett szíve sebére, az első elvesztése után.

Vajon igazán gyógyító irnak bizonyult-e számára — a pénz, a business?

Az emberi élet legnagyobb titka

Sellheim professzor uttörő kísérletei a magzat nemének megállapítására — A tudós előadást tart a szenzációs felfedezésről — A Chicago Daily News szerint az utolsó évek legnagyobb felfedezése

Halle, február

Amerika harmadik lapja, a világ egyik legnagyobb sajtóorgánuma, a Chicago Daily News körkérdezt intézett a világ leghíresebb tudósaihoz, hogy véleményük szerint mi volt az elmúlt év legnagyobb tudományos jelentőségű eseménye. A körkérdezés többek között a kiváló német orvos, professzor Krauss is választott és válaszában az utolsó évek legnagyobb felfedezésének, egy a nagyközönség előtt majdnem teljesen ismeretlen felfedezést említett, a hallei nőgyógyászati klinika igazgatójának, Geheimrat Prof. Sellheimnak kísérleteit, melyek az orvostudomány egyik leghomályosabb kérdésére derítenek világosságot és hoznak szenzációs eredményeket, a magzat nemének megállapíthatóságát.

A hallei egyetem csendes épületében, mely a legrégebb és legnevesebb német egyetemek közé tartozik, előadást tartott Prof. Sellheim a tudomány ugynevezett mecénásainak, kutatásai támogatóinak, a művelt laikusoknak egy kis köre előtt. Az előadáson Sellheim tanár különös és előzékeny engedélve révén magam is jelen lehettem. A kiváló orvos újabb kutatásairól számolt be, amit az anya és magzat viszonyának megállapítása körül végzett. A probléma egyike a legrégebbnek és legjelentősebbeknek. Nem kevesebből van itt szó, mint az emberiséget ösidők óta mozgató kérdésnek, a meg nem született gyermek neme megállapíthatóságának megoldásáról és arról, hogy a kutatások a terhesség és anyaság titkai területén fordulóponthoz érkeztek.

Prof. Sellheim összes, ötven év körül, de fiatalabbnak kinéző férfi, elismert nagynevelő diagnosztika egyetemi tanár, a nőgyógyászati klinika vezetője s mint ilyen talán egyetlen érdemes utódja az elhunyt berlini nőgyógyásznak, Bumm professzor-nak, kinek munkáit az egész világ ismerik. Egyik alapvető gondolata egy egyszerű kép volt, hol az emberi organizmust egy normálisan funkcionáló kémiai gyárral hasonlította össze, mely bizonyos anyagok előállítására van felszerelve. Ha új dolgot akarnak gyártani, új gépeket kell venni, a szervezetnek, a működésnek meg kell változni, a gyárban új rend alakul és az összes szervek átalakulnak a maguk módján.

A hallei nőgyógyászati klinika tözsomszédságában van az élettani intézet, melynek igazgatója Abderhalden, a nagy fiziológus. Abderhaldennek sikerült éveken keresztül

közletről megvilágítani egy toeritikus elvet, mely a vér kémiai változását tárgyalja az organizmusban fellépő új alakulatok esetében. Az elvet a róla elnevezett vérreakció után konkrét formába öltötte és ezáltal új utat jelölt meg a biokémiai diagnosztika számára. Az alapgondolat meglepően egyszerű volt. Ha a testből külön teljesítményeket követel valamilyes jelenség: mondjuk az anya magzatot táplál a testben, az ember egy daganatot kénytelen fentartani, úgy a vérsavóban védekező anyagok keletkeznek. Ez kimutatható az u. n. »Abderhalten-reakció« utján. Lényege abban áll, hogy az illető személy, — akinél pld. terhesség vagy rák gyanítható, — vérsavóához anyalepényt, illetőleg a rákdaganat egy darabkáját hozzáteszik.

Az eljárás annyiban volt hiányos, hogy sok esetben nem vált be. Ekkor léptek előtérbe Prof. Sellheim és két asszisztense: Lüttge dr., orvos és v. Mertz, kémikus, mint Abderhalden ideájának folytatói. A három tudósnak sikerült megtalálni a módját, mely kétségkívül és fizikai bizonyossággal igazolja a vérelváltozásokat. A módszer leírása orvosi szaklapokba tartozik. De közérdeklődésre tarthat számot a tény, hogy e megállapított Abderhalden-reakció lehetségessé teszi a vérnek nemcsak minőségét, hanem mennyiségét, változását is s ezáltal lehetővé válik olyan betegségek mérvének megállapítása is, melyek általában még fel sem fedezhetők.

Eltekintve most már attól, hogy a felfedezés milyen fontossággal bír a rák gyógyításánál (ha idejekorán kezdik a gyógykezelést), a lefontosabb az, hogy megfejtődött évezredek titka: megállapítható a magzat neme már a fogamzás kezdetlegesebb időszakában. A magyarázat nagyon egyszerű. A férfi-csiramirigy (szóval a fiu-magzat jegyei) képződése esetében a terhes anya vére oly szövetek képződésével reagál, melyek a próbacsőben a férficsiraanyag felbontása által felismerhetővé válnak. A reakció pozitív eredménye esetén fiu a magzat, negatív esetben leány. A kísérlet 99 százalékos bizonyossággal állapítja meg a születendő gyermek nemét. A legutóbbi 150 esetben 83 fiu és 67 leány nemét állapították meg előzetesen a hallei nőgyógyászati klinikán.

Az új felfedezés teljesen precizozza az anya és a magzat viszonyát. A kísérletek azonban oly elkzaktak, az eredmények oly szenzációsak és messzehatók, hogy népszerű tárgyalása majdnem lehetet-

len. Egy bizonyos. Sok minden, amiben eddig hittek, hamisnak bizonyult. A gyanítgatások helyébe lép a Bizonyosság, a Tudás. A három tudós az előadó emelvényen: Prof. Sellheim, Lüttge és v. Mertz (háborus nyomorék, rokkant egy szemére vak) oly nagyszabású felfedezést tettek, mely jóval túlnyúl az orvostudomány fiordávságán, az eredmények bevilágítanak az emberi organizmus katekombáiba és leg-erősebb pilléreivé válnak az élet és természet céltudatosságának.

Aranyosi Miklós.

A rab király

Norvégiában a király nem kormányoz, nem uralkodik, hanem raboskodik

Haakon norvég királyról igazán nem lehet elmondani, hogy abszolutisztikus hajlamu uralkodó. Saját országában azt mesélik róla, hogy tüsszenteni sem mer a parlament engedélye nélkül. Ez ugyan nyilvánvalóan túlzás, azonban minden csetre van valamelyes alapja. A király tényleg minden fontosabb lépéséhez engedélyt kért a stortingtól. Sőt legutóbb a király azt kérte, hogy Norvégia kedvezőtlen pénzügyi viszonyai következtében egyezzen bele a trónörökös civilisztájának leszállításába. A storting radikális tagjai erre azt felelték: jól van, belemennek a civilista leszállításába, azonban azt kívánják, hogy ezt a leszállított civilistát is a gazdagok fizessék, mivel csak nekik érdekük, hogy az országnak királya legyen. Természetesen azt is kívánják, hogy ha a király a trónörökös civilistáját le akarja szállítani, szállítsassa le a saját fizetését is. Ilyen tenorban folyt a vita, míg végre a storting többsége nagykegyesen beleegyezett a király óhajába és leszállította a civilistát.

A storting egyébként Haakon király réme. A parlament az oka, hogy a király oly gyakran utazik Angliába, feleségének hazájába. Ezek az utazások ürügyet szolgáltatnak arra, hogy a király és a storting között konfliktus támadjon, holott a király csak azért utazik el, hogy a storting támadásai elől kitérjen. Mégis, mihielyt a király néhány hétig Angliában időzik, a főváros egész közvéleménye szitkozódni kezd, hogy a király az utolsó két karácsonyt Angliában töltötte és amikor Krisztiania nevét Oslora keresztelik, szintén nem volt jelen az ünnepségeknél, megelégedett avval, hogy sürgönyben kívánjon jót a fővárosnak Angliából.

Nemcsak a király, de Olaf trónörökös is a közvélemény szigorú felügyelete alatt áll. A trónörökös, aki szenvedélyesen hódol a téli sportoknak, az idén el akart utazni Svájcba, hogy az ottani hegyekben sportoljon. Alighogy ezt az újságok megírták, óriási vihar támadt a norvég fővárosban, a storting képviselői kijelentik, hogy Norvégia sokkal alkalmasabb a téli sportok üzésére, mint Svájc és a trónörökös csak azért utazik oda, hogy reklámot csináljon a konkurrens országnak. A viharok az a vége, hogy Olaf trónörökösnek le kell mondania a svájci utazásról és meg kell elégednie a hazai hegyekkel. A norvég királyi családról tehát bátran el lehet mondani, hogy az ország rabszolgája.

ÖN IS ELHISZI!

hogyan 1 pár „KULCS” jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jegyevel) anyit ideig tart, mint 4 másik pár, ha próbára 1 párt vesz. Minden üzletben kapható. — HARISNYÁK

„KULCS”

nélkül hamisítottak.

Nagybani árusító 931-3

Márkus Simon és Lipót Subotica

NYILTTÉR.

Értesítés

Értesítjük a tisztelt vevőinket és ismerőseinket, hogy az S. Ad. Engl cégből békés uton kiváltunk és

VIKTORIA

cég alatt Suboticán (Zrinjski trg 2., Pašičeva ul. 9. átjáró ház) varrógép, kerékpár, gramafon, gramafonlemez és azok alkatrészei nagykereskedését létesítettük. Igen t. vevőink (ismerőseink) szíves támogatását továbbra is kérjük és vagunk

kiváló tisztelettel

VIKTORIA

Horváth István és neje Engl Mariska tulajdonosok

1033

Téglagyárosok figyelmébe!

Az agyagnak „**FRAZILLAL**” való keverésével a tüzelőanyag 50 %-a megtakarítható. Felhívjuk a téglagyáros urakat, akik ezt az eljárást bevezetni óhajtják, forduljanak felvilágosítás végett **Horváth Móricz dr.-hoz Subotica** (Postafiók 45.) ki szak-szerű felvilágosítással szolgál.

902

Nyilatkozat

Alulírottak kijelentjük, hogy tudtukon kívül letünk kijelölve a demokrata urna örözlőjének, melyen a listavezető Groll Milán. Ezen kötelességet nem fogadjuk el és február 8-án nem fogjuk azt teljesíteni, mert nem vagyunk tagjai a demokrata pártnak, ugyanis mi nem akarunk ezen párttal együtt működni, mivel a demokrata párt nem biztosítja a társadalmi előrehaladást és a békét az országban.

Baján, 1925. Január 31-én.

Előttünk: Kátvanszki Szavica s. k.
 Teplicki Mátvás s. k.
 Dobrik Ádám s. k. Teplicki András s. k.
 Zsemberi György s. k. Josimov Lázár s. k.

Pályázat

A staramoravicai (Bačka) izr. hitközség pályázatot hirdet azonnali belépésre egy 30—45 éves jobbhangú előimádkozóra, ki schochet, ubodek, bolkoré. Mohél előnyben részesül. Nagy család nem határoz, amennyiben kiskoru gyermekei évente egyszer teljesen felruháztatnak. Fizetés megegyezik szerint, természetbeni lakás, kerttel. Pályázók-nál 3 elismert rabbi bizonyítványa megkivántatik. Pályázatok f. é. március hó 15 ig a fenti elnök-séghez küldendők. Utiköltség csak a meghívottnak lesz visszatérítve.

829

A GENIUS OLCSÓ AKCIÓJA

V. Clement Vautel :
Önagysága
 nem akar gyereket
 38 dinár

IV. Pierre Benoit :

Királyasszony szeretője 42 dinár

III. Pierre Weber :

Pompadour kalandja 34 dinár

II. Dosztojevszkij :

Fehér éjszakák 25 dinár

I. H. G. Wels :

Az álom
 60 dinár

Postai megrendeléseket beérkezés napján ellintézünk.

840

VIG
 könyvkereskedése
 Subotica

Tölgy fűrészhulladékot
 fűrészpont
 fűrészelt szőlőkarót

valamint

körös és szil bogár (kerékgyártó)-fát szállít legolcsóbban

DRACH IND. DRVA D. D. CAPRAG

Távirat: DRACH CPS

Telefon: SISAK 41

879

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
 Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTEKBAŊ. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI TÖMLÓKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONGVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

ALKALMI VÉTEL!

Egy elegáns csukott 6 üléses autó és 4 uj hintó olcsón eladó. — Cím: Zimmera Károly Veliki-Becskerek, Pupinova utca 4. szám 1026

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket legolcsóbban

V. BATA SIN

cég SUBOTICA Kralja Aleksandrova ulica 7 szám vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhetik be

Az ország legjobbban felszerelt vadászati szaküzlete

Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich
 Anciens Etablissement Pieper Lüttich
 Fabrique Nationale Lüttich
 I. P. Sauer Suhl
 M. Ogris Ferlach

gyártmányu fegyverekben. ikaktáron minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen Villanyerőre berendezett modern puskaműves műhely elsőrangú külföldi fegyvermester vezetés alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást, brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

15 év óta fennálló, modern berendezésű, jól bevezetett

toilette-, mosószappan- és gyertyagyár dobozgyárral és épülettel

vagy anélkül rendkívül olcsó áron

ELADÓ

FRÄNKEL utódai SENTA

1010

„DAMA”

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Odor) ul. 21

Jutányos áron készít: női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül pyjamákat, ágygar-nitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézi-munkával. 9007

Tvornica Pokuštva i Drvene Robe D. D. BUTOR- és FAÁRUGYÁR R. T.

Telefon 18-54. ZAGREB Laščinščak 36.

Készít mindentféle

hálószoba- és ebédlőbutort

minden fanemből, irodabutorokat u. m.: író-asztalokat, írat- és regiszter szekrényeket, telefon- és írógépasztalkákat, álló álműanyagokat, stb.

Külön osztály kefefák előállítására minden kivitelben, szárazfából minden mennyiségben

Építőasztalos üzemére

különösen felhívja az építészek és építési vállalkozók figyelmét új épületeknek kiadandó szakmabeli munkáknál.

Hájópalló és minden egyéb faáru minden mennyiségben gyári áron.

Mérsékelt árak.

Kedvező fizetési feltételek.

109

ADRIJA ÁLT. BIZTOSÍTÓ R.-T. BEOGRAD

Foglalkozik a biztosítás minden ágával. Életkötvényei kauciókép elfogadtatnak.

Bácskai aligazgatóság:

Subotica, Trg Fra Ješe 15. Telefon 30.

Bánáti aligazgatóság:

V.-Bečkerek, Obiliceva ul. 3. Telefon 123.

Helyi képviselők és Ugyes Üzletszerzők felvételnek. 4701

Kőso és darált kőso

vagon- és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás.

Gausz János sómalma, Novisad

Futoški put 66. Telefon 534.

9890

Kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap koncert a STEINER cukrászdában

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Csütörtöktől-vasárnapig
Látványos udonság!
VERNE GYULA

világhírű írónak szenzáció
génye ülme, a modern technika
minden vívmányának felhasználásával

Utazás a föld körül
18 nap alatt

Lifkában hétfőtől közökhajra a nagyszerű CSATA.
Reprize, A VIII. divízió teljes zenekarával.

Csütörtöktől-vasárnapig
Kimagasló filmesemény!
Eszterházy Ágnes grófnő

Harry Liedke
első filmatrakkéje

Álom
a boldogságról

Csodás filmjáték, 6 fe v.

LEVELEZÉS

Levelezne házasságban
csalódott, magános, kö-
zépkeru nagyvárosi, tess.
gavallér orvos, akinek két
millió vagyona, 4 szobás
garzon lakása van, oly
30 év körüli, feltétlen
tisztamultu, finomlelkű,
egyszerűségében elegáns,
csinos, komoly gondolkö-
zása, vigkedélyű házias
urnóvel, ki nem kalandra,
hanem boldox urt otthon-
ra vágyik. — Csak teljes
cimű, komoly, fényképes,
direkt, vagy hozzátarto-
zóitól irt ajánlatokat
»Széptestben, szépiélek«
jelige alatt kiadóhivatal
továbbít. — Értékelenek,
kalandornők kíméljenek.
Legnagyobb titoktartás
kéretik. becsületszóval
ígértetik. 993

Csillagom, minden gyö-
nyörű szép, a vágyam ki-
tálalta. A cégnek írtam.
Jól utaztam. Hálás kéz-
csókom. Kedden este még
láttam. 1046

Középkori kereskedő
Somborban oly független
nem idősebb 25 évnél öz-
vegy ismeretségét keresi,
kinél ottani szabad ideit
eltöltené. Jobb anyagi tá-
mozgatásban részesítené.
Levelet »Kereskedő« jel-
gére postarostante Som-
bor. 1022

Mozisok figyelmébe!

Ritka vásárlási
alkalom!
egy alig használt 65
voltos, 60 amperos

dinamó gép

potom áron ELADÓ.
Cim:
Gelb, Novisad
Kralja Petra ul. 6.

FOGLALKOZÁS

Bádogból tömegmunkát
géppel olcsón és szépen
készítünk minta vagy rajz
szerint. »Metalum« jeligé-
re. 986

Borbélysegéd főmunkás
azonnal beléphet, fizetés
200 dinár és ellátás. Frádl
Ádám borbély Apatin, Fő-
ucca. 999

Bádogos- és fénvezető-
tanoncokat fizetéssel felvesz
Stantió és Lassner-féle
érekoporsógyár. Subotica,
Palički put. 566

Külföldi nagyobb sertés-
kereskedő megbízását el-
vállalom Bácskában. Cim
a kiadóban. 909

Eladó

malomberendezés

Egy 125 HP R. Wolf Mas-
deburg-Bucivan felstabil
condensációs tu/havitö-
gőgép 1921-ben épült. 7
drb vasszárkényes Ganz 2
félre hengeres, 2 drb 4-
colos hűtő, 2 nagy dup-
la szabadonlengő sikszita,
3 hengersizta, 1 daratisz-
tító, legyező és hámozó-
gép, saját villamos világí-
tás. Rendkívül kedvező
fizetési feltételekkel eladó
és azonnal átvehető.

Érteklődések

„Produktiv 130“
jeligére a kiadóhivatala
kértek. 994

Kizárólag gyakorlatlalt bi-
ró idősebb nő kerestetik
2½ éves kislány mellé.
Részletes ajánlatok Wil-
heim-nyomda címére. Bač-
ka-Topolára küldendők. 882

KOMOLY UTAZÓT

rövid-, szövött- és kö-
tőtáru szakmában, aki
Bácska-Bánátot üzle-
tilleg ismeri, azonnal
alkalmazok. Megkivá-
nok szerb, német és
magyar nyelvudást.

Ajánlatokat

„UTAZÓ“
jeligére a kiadóba
kérek. 983

Úgyes borbélysegédet ke-
resek állandó alkalmazás-
ra. Szokoli J. borbély és
fodrász Apatin, Fő-utca. Fi-
zetés havonként 300 dinár,
lakás és teljes ellátás.
1042

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jelgés leveleket továbbítunk
Kérdézőkérdezőkhez válaszbélyeg melléklendő.

Idősebb házvezetőnő, aki
a főzést is vállalja, jobb
házhöz ajánlkozik. Cim
a kiadóban. 909

Novisadon
emeletes sarokház
a legforgalmasabb helyen,
3 régi utcával (vas, pép és
fűszer) eladó. Vevő 4 szoba,
elő szoba, fürdőszoba lakást
átvethet
Bővebbet:
Ézv. Farkas L. né Novisad
Temerini ut. 6. földszint

Kereskedelmileg végzett
fiatalember óvadékkal bi-
zalmi állást keres. esetleg
közreműködéssel társulna.
Ajánlatokat »100.000« je-
ligére kiadóba kér. 1049

Detail faizletben jártas,
eladásban perfékt hivatal-
nok felvétetik. Cim a ki-
adóban. 1039

PAPLANOKAT
gyönyörű kiviteben és a legjobb
anyagból utánvéttel szállít:
Rouge — Perkal á 170 D.
Klot — Klot á 220 D.
Satin — Mode á 260 D.
Manufaktura Krisper
LJUBLJANA 957
Rožn. uica 19 szám.

Deutsches Fräulein sucht
Stelle zu grösseren Kin-
dern. Briefe erbeten an
die Administration. 1010

Fiatal házaspár február
15-ére állást keres. mun-
kanemben nem válogat-
nak. inkább jó bánás-
módra reflektálnak. A
féri szobainas, de más
munkát is elfogad. Meg-
kereséseket Knezy-iroda,
Báránkyók 6 kér. 1055

Fiatal vasesztergályos felvétetik

„IRIS“
Fém- és Pléháru Gyár
Ing. Faith Ferenc Novisad
a temerini kapunál, a csatorna
út. 1021

Kifutófiút felveszünk azon-
nalra. Medjunarodni No-
vinski Zavod, Voinovičeva
ulica 7. 1012

JEGYGYÜRÜK

90 din.-tól
Ébresztő órák
60 din.-tól
ÁDÁM
órák és ékszerésznél
Subotica Rudic ulica 6.

Gépmunkás, frézeres és
lakatos, kik önállóan dol-
goznak, azonnal felvétet-
nek. Repülőgépgyár. Beo-
grad, Vladetina ulica 13.
1047

Középkori kereskedőse-
géd szerb, német, ma-
gyar nyelvtudással állást
keres. Cim: Radojevič-
trafik, Vel-Kikinda. 1048

Bonyhádi származású
tenyészbiák
kaphatók
Wagner Mátjánál
Mariana (Körményfalva)
Ugyonott 2 drb him páva eladó
vagy tojóért elcserélhető

VÉTEL-ELADÁS

Kiseb család hazai meg-
vetére kerések. Ajánlatok
kiadóba „Kisiparos 925“ je-
ligére kérek. 953

Figyelem! Bánáti nagy-
közsgében régóta fenn-
álló ioforgalmu fűszer-
vegyesárú-üzlet két li-
szencel, péküzlettel örök
áron eladó vagy haszon-
bérbe kiadó. Cim a ki-
adóban. 968

1 Universal s erszámköszö-
rűlőgép L. Loewe gyártmány
1 nagy peremezőgép dis-
zermához L. Schuler, Göp-
pingen gyártmány, 28 pé-
szűrés sárga fából rác-
sokozás és rácsokból tes-
tesére horganyból készült
ELALO
Cim:
SCHMOLKA hard tőroda-
ban Novisad, Fat 3/4 put 2

KISS Z. LOGINTEZETE
mindenfélé érték tárgyakra
kölcsonat ad. Zalogból visz-
szamaradt cirka 500 méter
sötétszürke finom gyapju-
szövet, szállításra; v. férfi,
női raglán és téllkabátnak
való. Ékszeres, ruhák, ka-
bátok, fehérneműk és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladatnak, Subotica
I. kör. Bogovičeva (Kinizsi)
ul. 12. 5697

Eladó ebédlőberendezés.
ebédlőszékek, asztalok, tük-
ör stb. Subotica, Tolsto-
jeva ul. 21. 1001

ESTÉLYI RUHÁKHOZ JELMEZEKHEZ

francia virágdíszek
műveszi és izléses kivitelben
kaphatók
Hozott anyagból díszítünk
estélyi ruhákat és jelmezeket

Hős Piroska i Drug

női kalapszalón
Subotica
Pašičeva ulica 2.

Jó állapotban levő férfiru-
hák, rövid bunda, átmeneti
kabát, cipők olcsón el-
adók. Dobanovački ulica
7., megtekinthető d. e.
9-ig. 1014

Benzinmotorok újjak ol-
csón kaphatók. Ulrich
Testvérek vaskereskedé-
sében Subotica. 4 HP tek-
vő, 4 HP vaskocsin, 6 HP
vaskocsin, 12 HP stabil 2
hengeres. 987

Ioforgalmu hentesüzlet
berendezéssel eladó. Ér-
teklődni Majoros Imrénél
Fra Ješe trg 5. 976

Eladó házak Subotica
legszebb helyén földszin-
tes ház vendéglővel, üz-
lethelyiségekkel, több la-
kással. kiadóba 100000
320.000 dinárért eladó.
— Megbizott: dr. Salo-
mon Frigyes Subotica. —
Földszintes magánház
nagy udvarral, három
szoba, konyha, előszoba,
előszoba, házmester lakás,
vízvezeték, villanyvilági-
tás, kanalizált udvar, min-
den szükséges mellékhe-
lyiség. ára 280.000 dinár.
— Megbizott: dr. Salomon
Frigyes Subotica. 995

Novisadon
nagy, szótár
pincenhelyiség
kiadó. Borráktárna kiválóan
alkalmas. — Bővebbet
Ézv. Farkas L. né Novisad
Temerini ut. 6. földszint

Eladó sikszita. Teljesen
jókarban levő kétréti
szabadonlengő sikszita,
üzemnyagbirtás miatt
eladó. — Megtekinthető
üzemben. — Ugyanott egy
4½ m hosszú teljesen új
lisztellinder, egy 3 m hosz-
szu szortircilinder áthu-
zattal jutányos áron el-
adó. Pinkert hengerma-
lom, Kupusina, Bačka. 1050

Első-éndű fehér darabos MÉSZET

becőni portland
CEMENTET
legjobb minőségű
retorta faszenet
vagonfőtelben és kicsinyben
ajánl
Révai Adolf
Subotica, Terezijina ul. 1
Telefon 551. 227

18 év óta jennálló, iofor-
galmu vendéglő teljes be-
rendezéssel eladó. Meg-
egyezős a tulajdonossal.
Martonos, Strosmaier uli-
ca. 1008

KÉT MANIKÜRÖZŐNŐ

és egy ügyes fodrásznő a leg-
magasabb fi. étéssel felvétetik
Kunmerkammer Sombor

Eladó egy 2½ gőzlokomo-
tiv morzsolóval együtt.
Büchner Frigyes, Kula.
1044

Perfékt német

gyors- és gépirónót keres

azonnali belépésre helyi nagy iparvállalat.
Szerbül beszélők előnyben. Az állással term-
szetbeni lakás van eg bekötte. — Ajánlatok fizetési
igény megjelölésével e lap kiadóhivatalába
cimzendők. 1007

Papirárak, Irodai felszerelések.
— Üzleti könyvek —

Szépirodalmi művek, hang-
jegyek, ifjusági iratok 325
nagy választékban legalkalmasabban
beszerezhető
HEUMANN MÓR
könyv- és papírkereskedésben Subotica
Jelašičeva ulica 1. — Alapított 1881. évben

Eladó egy Anker, 60 cen-
timéteres vágógép, egy ké-
zi fűzőgép, 20.000 kiam-
merral, 3-3 nagy szek-
rény garnond és ciceró
kegyéírás. Hajtmann Ist-
ván, B-Topola. 1052

PAPLANOKAT

nehelyből, gyapjuból és vat-
ából utat és réti a leg-
szépen kikészítik házna
is. Raktáron tartok minden
szemben jó és olcsó

PAPLANOKAT CSÁNYI KÁROLYNÉ

edényiac, gőzfűtő oldalán
Nemethi trafikban.

KÜLÖNFÉLE

Milánkovics Péter 14 éves
fiu 1924 február 6-án,
szentár földéken 2905-79,
sz. a fiai szüleinek lakásá-
ról eltűnt. Aki tud valamit
róla, küldjön értesítést
szülei címére. Milánkovics
Péter. 875

Két elegáns butorozott
szoba esetleg konyha hasz-
nálatlalt azonnal kiadó. —
Bővebbet: Trumbića, uli-
ca 3. íszit jobbra. 980

Koresek a belvárosban
azonnalra két személynek
2 szobát; egyikbe nem
kell butor. Cim a kiadó-
ban. 1041

Magánjáró- öntvényeket

olcsón szállítunk
Neukomm Bálint fiai
gépgyár Vršac
842 Telefon 54.

Különbeíratu butorozott
szobát villanyvilágítással
a Vilsonova ulicán vagy
annak közelében keresek
azonnalra. Cimeket a ki-
adóba kérek. 1011

Lakást különálló házban 2
szoba, konyha és saját
udvarral elcserélném ha-
sonlóért. Esetleg lelépés-
sel. Cim a kiadóban. 1013

Gummibélyegzőt bármil-
yen nyelven készit Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Egy butorozott szoba két
uriembernek kiadó. Cim
1044 Miško Prčić ul. 28. 959

MOST NYILT MEG

BRAĆA LITTMANN

Harisnyák
rövidárak

HUSPIAC

Férfi és női
divatcikkek

PARFÖM

KÖLNIVIZ

KOZMETIKAI

CIKKEK

KALONÁL

LE GOLCSOBBAN
Subotica, Rudičeva ul.